

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

V. évfolyam 2. szám

<http://www.sziksz.hu/isk/gellert/>

1998. február

ADJUNK NEKIK EGY KIS EMBER-MELEGET IS

Nagyon megváltoztak a farsangi szokásaink, úgy is mondhatnám, eltűntek. Jó ez vagy rossz - nem ez a kérdés. Megváltozott a világ, megváltoztak a szokásaink is. Nem kell, nem is lehet a régi dolgokhoz ragaszkodni. Csupán azt kérdezem: minden el kell dobnunk belőle? És ezt sem a régen-volt emberek miatt kérdezem - nekik ez már, sajnos mindegy, - hanem miattunk, a most élők, és főleg a fiatalok miatt. Adjunk-e nekik ember-meleget? Mert azt nem helyettesíthetik semmiféle technikával.

A farsang régen a bálókából és rokonlátogatókból állt, én most az utóbbit emelem ki, visszaemlékezések és saját emlékeim alapján.

"Nagyon örültünk, mentünk farsangolni! Hun az egyik rokonho, hun a másikho. Akkor még maj'csak minden rokonunk a tanyán lakott, Csejttű Hunyáig vót vagy negyven kilométer, nekünk az borzasztó nagy utazásnak számított. Lovasszánon mentünk, téglát melegítettek, beletették a bundába, arra tettük a lábunkot, nem fáztunk. Olyan is vót, hogy elmentünk máma, oszt maj' csak hónap (holnap) gyűtünk vissza. Mentünk mink is gyerekek.

Komáztunk, beszélgettünk, kártyáztunk. Mink, gyerekek, játszottunk. Az asszonyok körüültek a kemence padkát, az emberek az asztal köré telepedtek, azután sorra vették a családot. Nagy vót a familia, vót kirű beszélgetni. Ettük a fazékba főt kukoricát, a pattogatott kukoricát, fánkot sütöttek az asszonyok vagy herőcét. Ha hosszabban időzött a család, csináltak jó sok paprikás krumplit ódalossal vagy kolbásszal, meg a kemencéből előkerült egy jó fazék töltött káposzta." (Endrődi füzetek 5.)

Etefelé az asztalon vagy a sublóton lámpát gyújtottak, előkerült egy kis bor is, az emberek kártyáztak "dióba". A lámpa csak az asztal körül ülőket világította meg, mi, gyerekek csak a kuckóból figyeltük, vagy csak hallgattuk a felnőtteket. Minden családban volt legalább egy, de nem ritkán több mesélő. Azt már előre lehetett látni, ki mondja majd a következő történetet. Megállt a kezében a kártya, az arcára kiült az emlékezés mosolya, messzire elnézett, és kényelmesen elhelyezkedve adta meg a kellő tiszteletet az előadásra kerülő történet szereplőinek. Mert előadás volt ez a javából. Felejthetetlen történetek és gyönyörű mondatok követték egymást. Olyan hasonlatokat hallottunk és tettünk magunkévá mi, gyerekek az anyanyelvünkéből, melyet csak a legnagyobb költőinknél találtunk meg. Például: „minden

magnak meg van a maga" neve napja (a vetés ideje), beszéltek az időjárás „arculatáról” (jellemzőiről) stb. Vidám hasonlatok záporoztak: „előhasú katona vótam” (elsőéves), a csendőr „elhajtotta rullunk a legyet” stb. A történetekben előforduló földrajzi nevek nekünk, gyerekeknek a nagyvilágot jelentették: Görögállás, Kisállás, Nagyállás. Azok a csak Endrődön használatos szavak egyedivé és megismételhetetlenné tették az együttléteket: előgit, csanadi, agyusztál, vót rá eset, hajdóka stb. Minden közmondás telitalálat volt, pl.: - Ásítózik, mint Kocka Pista lova. (a nevezett ló, szegény, döglődött, de ezt a gazdája nem ismerte fel. Amikor kérdezték tőle: mi van a lovaddal?, azt felelte: Hát, ásítózik, ásítózik...)

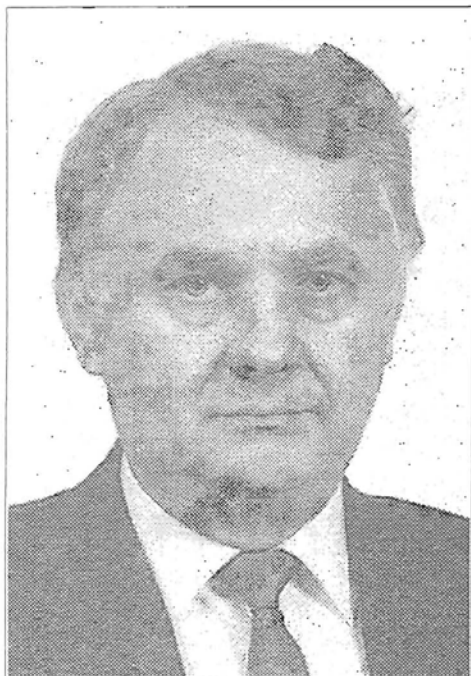
Az én számomra máig ezt jelenti a farsang: rokonlátogatást, szomszédolást, a beszélgetéseket, az emberi kapcsolatokat, az egymáshoz kötődés lehetőségét és gyakorlását. Annak megnyilvánítását, hogy jó szívvel vagyunk egymáshoz. De mit csinálunk mi most, 1998-ban farsangkor? Amit máskor. Nézzük a tévét, ezeket a szirupos sorozatokat. És a gyerekek mit csinálnak, ha van idejük? Ugyanezt, és még videóznak, csak ott szirupos lé helyett netán vér folyik. Nincs jogom bírálni senki szokásait. De lehetetlenségnek tartom, hogy ne vegyük észre, mi történik velünk. Kell a tévé természetesen, de nem az emberi kapcsolatok helyett. Vagy helyénvalónak tartják, hogy jobban ismerjük Rozáliát, Luánát, mint a saját rokonaiknak? Elképesztő mennyiségű időt fordítunk arra, hogy megtudjuk, ki kinek, mikor mit mondott és nem mondott vagy másképp mondott az Acapulköbölben, de az unokatestvéreinket már lassan meg sem ismerjük.

És még valami. Egyáltalán nem biztos, hogy műveltebbek és kultúráltabbak vagyunk most, mint régen. Azok az emberek a szó legmélyebb értelmében alkotó munkát végeztek, önművelődtek, a történeteiket csiszolták, gazdag szókincset őriztek meg és adtak tovább nekünk. A mi, tévé előtti tevékenységünk passzív, gondolkodik a tévé helyettünk, nekünk csupán befogadni kell, amit kultúra címen eladnak azok, akiknek ez jó üzlet.

Itt a farsang, itt a lehetőség, beszéljünk egymással. Ha csak egy héten egyszer fogja meg a nagymama az unokája kezét és viszi el a rokonokhoz, az már nagyon nagy dolog lenne. Adjunk nekik egy kis ember-meleget is, szükségük lesz rá.

HORNOKNÉ NÉMETH ESZTER

„MEGMARADTAM KERESZTÉNYNEK, DEMOKRÁTÁNAK ÉS MAGYARNAK...”

Exkluzív interjú dr. Latorcai Jánossal

(Részletek Nemere Gábornak a
BÉKÉS MEGYEI NAP

1998. január 9-iki számában
közölt interjúból. 7. old)

- Hogy érzi magát képviselő úr most már a FIDESZ Magyar Polgári Párt padsoraiban? Különösen azóta, hogy a FIDESZ vezetői Önt egyik miniszterjelöltjüknek nyilvánították. Ha jól emlékszem, az Antall-kabinetben ipari miniszter kinevezése is teljesen váratlanul érte. Most is meglepődött?

- Köszönöm szépen, igazán jól érzem magam a fiataldemokraták parlamenti frakciójában, hiszen olyan tiszta jellemű, világos és kristálytiszta gondolkodású politikusok között dolgozhatom, akik korosztályuk sajátágából fakadóan rendkívül kritikus szemlélik a társadalomban elsősorban az utóbbi négy évben végbement elkeserítő, a jövőbe vetett hitet megkérdőjelező változásokat, és része lehetek egy olyan program kidolgozásának, ami reményeink szerint májustól kivezeti az országot ebből a kerekakasztó kátyúból. A FIDESZ "Van más választás: polgári Magyarország" programja ugyanis környezetellen harcot hirdet a lassan mindenhol jelen lévő korrupció, a társadalmi igazságtalanságok, a nagyfokú elszegényedés, a kirekesztő iskolarendszer ellen, s olyan polgári társadalom megteremtését tűzi ki célul, amely tudatában van, hogy az ország jövője a polgárok jövője, ezért esélyt biztosít a családoknak a munkához, a kultúrához, a művelődéshez, a biztonsághoz, amely mindenki számára elérhetővé teszi a tudást, annak rangot ad, és kiszámíthatóan biztosítja az emberhez méltó élet feltételeit egy dolgos életű befeljező szakaszában.

Az, hogy a FIDESZ e program megvalósításában igényt tart tudásomra, tapasztalatomra, rendkívül megtisztelő számomra. Talán szerénytelenség nélkül állíthatom, hogy mindez már nem ért váratlanul. Az a biztos keresztényi értékeken alapuló, korrekt, felkészült szakmaiságra épülő politikai magatartás, amit következetesen képviseltem és megvalósítani igyekeztem, valamint az a rengeteg erőfeszítés és munka, amit végeztem; megteremtette a kölcsönös bizalmat. Mindezek mellett az a társadalom által megfogalmazott akarat, amely hasonló politikai értékek összegzését, és az erők összefogását kívánja, mindig jellemzett. Úgy gondolom sikeres miniszteri

tevékenységemen túl pontosan ennek következtében lehettem 1994-ben a három ellenzéki jobbközép-politikájú közös főpolgármester jelöltje és tudtam az akkori MSZP-SZDSZ-es üthenger ellenére komoly eredményt elérni. Nyerni csak azért nem sikerült, mert voltak akkor ellenzék soraiban olyan erők, akik nem értékelték meg az összefogásnak a szükségességét. Úgy hiszem, mára már ez is megváltozott.

- Milyennek itéli meg az ország gazdaságát?

- Sajnos, a magyar ipar jelenlegi helyzete ellentmondásos. 1993 második felében egy helyesnek bizonyult iparpolitika kidolgozása után beindult a gazdasági növekedés. A kormány akkor az önkormányzatoknak infrastrukturális fejlesztési forrásokat adott, és azok helyi víz-, csatorna-, gáz-, -kerékpárút-fejlesztéseket indítottak. Ez először az építőanyag-ipart, majd az építőipart, végül pedig az ipar egészét és ezen keresztül a gazdaságot is növekedésre sarkallta. 1994-ben közel 3 százalékos növekedés alakult ki, ami 1995-ben már mintegy 5 százalékos nemzeti össztermék-növekedésben folytatódott volna, ha mind-ezt nem fagyasztja be a Bokros-csomag. A Horn-Kunce kormány ugyanis téves diagnózist állított fel a növekedéssel párhuzamosan kialakult költségvetési egyensúlytalanság okaira, ezért hibás terápiát is követett. E hibás terápia nyomán 1995-ben nem 5 százalékos növekedés, hanem mintegy 1 százalékos nemzeti össztermék csökkenés következett be, ami 1996-ban sem állt meg. Elsősorban a gazdaság autonómiája következett be, ami 1996-ban is folytatódott. A gazdaság autonómiája és a hazai nemzetközi befektetések hatására 1997-ben újból beindult a gazdaság növekedése, ami becslések szerint elérte a 3,5 százalékot...

Szembetűnő, hogy ezt a növekedést adó külföldi zöldmezős beruházások döntően 1994 előtt indultak és 1994-97 között folyamatosan bővültek...

1993-tól az ipar hatékonysága közel 60 százalékkal növekedett, ami biztató elsősorban az európai integráció útján, ugyanakkor rendkívül sajnálatos, hogy ezzel egyidejűleg az elmúlt négy év során a reálbérek "látványosan", mintegy 10-15 százalékkal csökkentek. Ez azt jelenti, hogy a nemzeti össztermék elosztása igen erőteljesen a töké javára, a munkaerő kárára módosult. Sajnos, a kormány semmilyen lépést nem tett a lakásépítések növelésére, a fiatalok lakáshoz juttatása megkönnyítése érdekében...

Nincs érdemi kis- és középvállalkozás-támogatás, sőt az elmúlt két-három év alatt több mint 300 ezerrel kevesebb ezen vállalkozások száma, és a ma működők nagy hányada is kényszervállalkozás. A lakossági fogyasztás ezen gazdaságpolitika hatására lényegesen visszaszorult, csak két év múlva érhetjük el az 1993-94-es szintet. A nyugdíjasoknál a kormány nyugdíjemelést ad, azonban ez valójában további reálnyugdíj-csökkenést jelent. Hiszen a 19 százalékkal növelt nyugdíjnak, és az erre az évre prognosztizált 16-17 százalékos infláció lát-szolgálat mintegy 2-3 százalékos reálnyugdíj-emelést jelez, valójában azonban a nyugdíjasok 80-85 százaléknál az infláció a prognosztizáltnál nagyobb értékű lesz, hiszen fogyasztásukban a villamos- és gázenergia, a víz, a csatorna és egyéb közszolgáltatások nagyobb aránnyal szerepelnek, mint az átlagfogyasztónál, és ezek áremelkedése az inflációt meghaladó mértékű lesz, annak ellenére, hogy a választásokat megelőzően a kormányzat "közérzet-javító intézkedésként" vélhetően nem fog a negyedéves árkorrekció eszközével élni...

Ma már becslések szerint a lakosság mintegy 40 százaléka szegénynek tekinthető és ezek egyharmada lassan a reményt is elveszítheti arra vonatkozóan, hogy valaha is még felemelkedhet. Ugyanez vonatkozik gazdasági szempontból az ország

egy régióra is, és ezen belül Békés megye holmozottan hátrányos helyzetbe került, amin csak egy új regionális politika tud alapvetően változtatni. A jelenlegi kormány ilyen politikával nem rendelkezik.

Mindezek ellenére nem vagyok elkeseredett. Bizakodom, hiszen most már a FIDESZ rendelkezik azzal a gazdaságfejlesztő programmal, amelyik biztosíthatja felzárkózásunkat. Ez a program tudatosan épít azokra a forrásokra, amelyek ugyan nem gazdasági természetűek, de nélkülözhetetlenek társadalmi-gazdasági felemelkedésünkhöz, melyek közül a legfontosabbak: az erős családok, a jól képzett munkaerő, a szellemi töké gyors bővülése, a társadalmi egyenlőtlenség mérséklése, a rend, a jó erkölcs, az optimizmus és az önbizalom.

- Mi a céljuk a Magyar Kereszténydemokrata Szövetséggel? Van kapcsolódásuk dr. Szakolczay György volt KDNP-s közgazdász és a 15 volt megyei KDNP-s elnök tömörülésével, ami most alakult meg?

- A Magyar Kereszténydemokrata Szövetség létrehozását a jobbközép erők összefogásának szükségessége kényszerítette ki, hiszen az európai hagyományok útján elképzelhetetlen, hogy egy ilyen összefogás kereszténydemokrata politikai erők nélkül jöhesse létre. Az MKDSZ azoknak a mértéktartó és hiteles kereszténydemokrata politikai erőknek a gyűjtő egyesülete, akik elutasítják a szélsőségeket, akik kiszámítható és megbízható politikai partnerek akarnak lenni az új, az egyenlőséget és társadalmi igazságosságot biztosító polgári Magyarország felépítésében. A múlt hét szombatján a KDNP-ből kizárt, felfüggesztett vagy a tagnévsorból törölt 15 megyei szervezet elnöke, és a megyei jogú városok szervezeteinek elnökei hozták létre, információim szerint a 15-ök tanácsát, mivel úgy itélik meg, hogy az önkényes kizárásokkal nem lehet pártot építeni, és senki nem tekintheti magát kereszténydemokrata értékek kizárólagos letéteményesének. Véleményük szerint a párt letért a barankovicsi útról, és az alapszabály értelmében a párt elnöke saját magát zárta ki a pártból a frakcióból történt kilépésével...

A választások előtt néhány hónappal a párt megmentésére irányuló bármilyen törekvés elkésztnek tűnik, és sajnálatos, ha egy pártot csak bírói ítéletek ébresztenek ró a nevében hardott demokrato jelzők tartalmi elemeinek tiszteltetésben tartására.

- Ön és családja vallásos. Gondolom, ezért került a kereszténydemokraták soraiba... nem aggódik a magyar társadalom széles rétegeinek leszakadásáért?

- Elkötelezetten vallásos családból származom, és feleségemmel ilyen családot formálunk a magunk számára is... Ez az értékrend vezetett a kereszténydemokráciához, azonban a jelenlegi KDNP-beni szélsőséges gondolkodásmód, a demokrácia útjának feladása, a politikai megfontoltság hiánya, a jobbközép pártok összefogásának megakadályozása ellen hiába próbáltam tenni, tevékenységem csak azt eredményezte, hogy kizártak a pártból. Természetesen ez semmit nem változtat alapértékeimen, megmaradtam kereszténynek, demokratának és magyarnak a FIDESZ frakcióból való belépésem után is, sőt felelőséggel vállom, hogy ezen értékek - mint polgári értékek - a jövő szempontjából csak így képviselhetők hatékonyan.

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

SPORT

NAGY FELADTAT ELŐTT A BARÁTSÁG

A rövid téli pihenő után megkezdte felkészülését a Barátság. A feladat nem könnyű: bizonyítaniuk kell, hogy nem a véletlen, és nem a szerencse ajándéka volt a megtisztelő hely, melyet az első fordulóban értek.

Reméjük, jelentős eredményt hoznak az a változások, amelyekről beszámolhatunk: Szendrei Béla, a nagy siker Kovácsa, visszavette az együttes irányítását. A szorgalmas edzéseken ott láthatjuk Papp Csabát, Gyula kiválóságát, Kanál Zsoltot az Előre Spartakusz volt játékosát. Érezzék jól magukat nálunk! Tárgyalások folynak 2-3 NB-s szintű labdarugóval is. Cifrák marad! A gólerősség folytatása a legfőbb tennivaló. Szerelnénk a szezon végén egy újabb "sarkadi ünnepest" tanúit lenni!

A pályák gondozásában is új fejlemények

várhatók: füvesítésre vár az edző-pálya, sőt a "veteményes" helyén is új "porond" születik. Minden reményünk meg lehet, hogy az idő javulásával gyorsan "kinő" a gyepből az új öltöző, amely méltó lesz az egyesület nevéhez.

Tehát minden reményünk meglehet, hogy a tavaszi szezonban a gátoldal ismét a "tribün" szerepét tölti majd be, mint fél évszázada, mikor ezres nézőszámot könyvelt el az első Barátság.

A lehetőség adott: kiváló vezetőség, tehetséges csapat, sikeres edző, eszményi pálya, és a gyarapodó szurkoló sereg.

Cél: a dobogós hely!

Hajrá, Barátság!

MÁRTON GÁBOR

Könyvtári nyitvatartás! Tájékoztatom az olvasóközönséget, hogy az endrődi könyvtár leltározás miatt megszakításokkal lesz nyitva. Legközelebbi nyitvatartás február 9-től 22-ig, a szokott időben. Kérem szíves megértésüket.

Köszönettel: LADÁNYI GÁBORNÉ Igazgató

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskoláról

A tanév elején angol, német szakkört indítottunk a 3. osztályosok részére. A gyerekek játékos formában ismerkednek az idegen nyelvel.

A „Rügyecske” országos tanulmányi versenyen sok második és harmadikos tanuló vesz részt. Matematikából, környezetismeretből és magyar nyelvből lehetett indulni. Az első forduló már lezajlott. Szép eredményt értek el a tanulóink. Feladatmegoldásuk 90%-os volt.

Február 24-én, Békéscsabán a Savio Zent Domonkos Katolikus Általános Iskolában rendezték meg a Szeged-Csanád egyházmegyei katolikus iskolák magyar nyelv és mesemondó versenyét. Iskolánkat három tanuló képviselte: Roncsek Nóra, Kondor Nóra és Dobó Bettina. Színvonalas, szép teljesítményt nyújtottak. *Roncsek Nóra első helyezést ért el. Ő vesz részt az országos versenyen is.*

Iskolánkban február 25-26-27-én (szerda, csütörtök, péntek) nyílt napok lesznek. Iskolánk beiskolázási területre Gyomaendrőd városra, így a város mindkét részéről szeretettel várjuk az érdeklődőket.

Mi a helyzet a 6. kötettel?

Jó néhányan érdeklődtek, hogy mikorra várható az Endrődi füzetek 6. kötetle. (Kubikukok, sumimások, eltelepültek a közös cím lenne: Föld nélkül...)

A kézirat készen van, néhány kiegészítéssel dolgozom. Az anyag elővisszafordítást igényel, egyesületünk néhány hozzáértő tagja között felmerült egy gond az eltelepülés témakörében: ezt komolyan meg kell vizsgálnunk. Nagyon kell vigyáznunk arra, hogy sem történelmileg, sem etnikailag ne érjen sérelem senkire. Ezért most még véleményezés alatt van az elkészült anyag. Ha úgy dönt az egyesület, hogy kiadható, akkor is át kell dolgozni, netán újra kell gyűjteni, tehát csúszunk a megjelenésnél. Ha komoly politikai gondok merülnek fel, az is előfordulhat, hogy nem kerül kiadásra a témakör. Nem lenne szerencsés dolog a falut sem felbolygítani, de én sem ígerek ki magamat viták sorozatának, nekem is megvannak a magam személyiségi jogaim. Ez utóbbi esetben elkezdjük gyűjteni a következő kötet anyagát: helyi jellegű élekek, fehérrhimzések, szövegminták. Ez az anyag is szép lesz, és ebbe kössön bele valaki!

Tehát megértésüket kérjük. Nem könnyű a dolgunk, én bízom a kollektív döntés bölcsességében.

Tisztelettel megköszönöm figyelmeiket.

HORNOKNÉ NÉMETH ESZTER

Napos, és előnevelt csirke, kacska jegyezhető a legolcsóbban. Szeleiné, Endrőd, Fő út 4. Tel.: 386-077

A Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola és Diákotthon hírei

Minden év szeptemberétől nagy feladat áll a nyolcadikos tanulóknak előtt: a pályaválasztás. Mivel egyre jobban közeledünk a jelentkezés határidejéhez, lassan mindenkinek el kell dönteni a kérdést: merre tovább?

A következő tanévben sok változás

várható a középfokú intézményekben, ezért alaposan körül kell nézni a nyílt napokon. A gimnáziumok különböző specializációkkal alakítják ki profiljukat. Van, ahol nyelvet, van, ahol real tantárgyakat, vagy a festőnevelést oktatják magasabb órászámokban: emelt szinten, vagy tagozat formájában. A szakközépiskolák két-évig a közismert tárgyakat oktatják, a 3. és 4. évben a választott szakmát előkészítik, s a szakképzést igazoló dokumentumot csak érettségi után lehet megszerezni. A szakmunkásképzésben is hasonló változások lesznek, szakmát csak 16 éves kor után tanulhatnak.

A Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola nyolcadikosait a következő intézmények várják, melyekben tovább tanulni lehet: Kner Imre Gimnázium, Bethlen Gábor Mezőgazdasági Szakközépiskola és Szakmunkásképző,

Szarvason a Vajda Péter Gimnázium, Székely Mihály Szakmunkásképző, Mezőtúron a Teleki Blanka Közgazdasági Szakközépiskola, Békéscsabán a Rózsa Ferenc gimnázium, Szolnokon a Varga Katalin Gimnázium.

Az iskola diákjai közül Gellai Richárd az első,

aki nyolcadikos korában sikeres nyelvvizsgát tett. Gratulálunk!

Szeptember óta az iskolában kosárlabda oktatás is folyik. Az edzéseket Vaszkán Gábor tanár úr tartja, aki a múlt évben érkezett az iskolához. Elmondása szerint szülővárosában, Nagyszalontán tanult, diplomát Nagyváradon a Testnevelés és Sportegyetemen szerzett testnevelő tanári és kosárlabda szakpedagógus szakon.

Mészáros Erzsébet, akit a diákok Böbe néninek szólítanak, a szegedi Juhász Gyula főiskolán ének- és magyar szakon végzett. A tanév elején érkezett városunkba és az iskolában jelenleg éneket és magyart tanít. Elmondása szerint szeretne itt maradni: diplomáját angol nyelvi szakkal szeretné kibővíteni. Zongorán játszik, furulyázik és gitározik, mely utóbbit profi szinten szeretné elsajátítani.

A KÖZÖSSÉGI HÁZ FEBRUÁR PROGRAMJA

- 2-án 18 órától: A Magyar Kereszténydemokrata Szövetség gyűlése
5-én 17 órától: Tájékoztató előadás az Agrárkamara, a Társadalombiztosítás, és az APEH képviselői részvételével. Minden érdeklődőt várunk a Községi Ház emeleti nagytermébe!
7-én 17 órától: A Nyugdíjas Klub batyus összejevetele
9-én 18 órától: Gyógyda
11-én 17 órától: Cukorbeteg klubja
14-én 18 órától: Szent Imre Plébánia Egyháztanácsának vacsorája
17-én és
18-án 8-16 óráig: Jegyelővétel a 25. "Öregek Báljára" (Csak meghívó felmutatása mellett)
18-án 17 órától: Tea-est a Magányosok klubjában
21-én 18 órától: A Rózsahegyi Kálmán Ált. Iskola SZMK vacsorája
23-án 18 órától: Gyógyda
28-án 19 órától: 25. "Farsangi Rendezvény" avagy Öregek Bálja
1998 évben a Községi Házban történik a lakossági vizellátás, az eddig megszokott időben: Hétfőn, Szerdán, Pénteken 8 - 10 óráig.

AZ ÚJ ÉVBEN IS SZERETTEL VÁRJUK LÁTOGATÓINKAT RENDEZVÉNYEINKRE ÉS A MŰKÖDŐ KÖZÖSSÉGEINK ÖSSZEJÖVETELEIRE.

In memoriam

Szülőföld: Bölcse, majd koporsó! új kenyér íze, lepergő könny sója,
Sarkcsillag a négy égtáj felől! öröm-kacagás, lelki Kába-kó...
Anyanyelved billyogként jelöl! Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
Te vagy a léli hó s a tavaszi zöld, s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Dr. Galambosné Radnóti (Dinya) Ilona

(Endrőd 1912,
Kiskunfélegyháza 1991.)

Iparos családból származik.

Apja: Dinya Vilmos szabó, a helyi iparosság kiemelkedő alakja. Az Ipartestület vezetőségének oszlopos tagja, a róm. kat. egyháztanács pénztárosa.

Anyja: Tímár Veronika.

Öccse: Dr. Radnóti (Dinya) Vilmos, jogász doktor, Budapesten él.

Az orosz fronton súlyosan megsebesült.

Ica szülőfalujában kezdte a tanulást. Minta diák volt. 1921-ben tifuszbajrány volt Endrődön. Éppen halottak napján kezdődött a kilenc éves kislány súlyos betegsége. A község tudós orvosa, Dr. Kovács Péter tévedhetetlen pontossággal megállapította, hogy hastífusz. Ettől kezdve másfél évig virított a vöröskeresztes cédula az utcaajtón, jelezve a súlyos járványos kórt. A későbbiekben előbb az édesapja, majd az anyja is elkapta a veszedelmes betegséget. "Naponta, néha többször is, megjelent a doktor úr. Pénzt nem fogadott el. - Majd, ha mind meggyógyultok, varrsz egy csinos ruhát viszonzásul! - biztatta a beteget." emlékezik vissza ezekre a félelmetes időkre dr. Radnóti Vilmos.

A felgyógyult, és életkedvvel tele Ica fiatal éveit a Körös vidéki szülőfaluban élte. Már elemista korában kitűnt társai közül kiváló képességével, rendkívüli szorgalmával, melyhez szerénység és megnyerő báj is társult. A polgári iskola eminens tanulóját a tanítóképző vonzotta. Szarvason szerzett kitüntetéses oklevelet, s hazajött szülőfalujába,

hogyan küldetését teljesítse

Olyan szerencsés voltam, hogy elsős elemista koromban tanítványa lehettem. Karácsonyi szünet után vett át bennünket, a nyugdíj előtt álló és súlyos balesetet szenvedett Orbók János tanító úrtól, akinél a türelem olykor-olykor fogytán volt.

Új világ kezdődött a mirhói iskolában. Ica nénié lett az I. és II. osztály. Szelíd hang, kedvesség, türelem, szeretet tette napfényessé a hatalmas tantermet, ahol közel százan zsúfolódtunk össze. A kis tanító néni zsebe kifogyhatatlanul termette a cukrot. Azzal jutalmazta jószágunkat és okosságunkat. Versenyeztünk a jutalomért. Legszívesebben még vasárnap is mentünk volna iskolába. Ajkáról bővizű forrásként buzogott a mese. Tízórai szünetben még uzsonnáját is szétszította a legjobbak közt. Amikor tanév végén elköszönt tőlünk, sírt a sok gyerek. Nem tudtuk megérteni, hogy miért hagy el bennünket, mikor annyira szeretettük.

Ma már tudom, hogy a havi húsz pengős fizetésű helyettes tanítónőből kinevezett tanító lett, kinek száz pengő fixe a világgazdasági válság idején létbiztonságot jelentett, igaz, ezért a falutól 6 km-re lévő décspáskumi tanyai iskolában tanított 1-6 osztályt. Azt is tudom, hogy a tanítóskodás mellett a helyi iskolán kívüli népművelés értékes tagja volt.

Abban az időben közkedvelt népszínművek főszereplőjeként sok virágcsokrot és még több tapsot kapott rajongóitól. Már csak Endrőd legöregebbjei emlékeznek a "Falu rossza" Feledi Boriskájára, "A BOR" női főszereplőjére, no meg "János vitéz" Iluskájára... Hosszan sorolhatnám csodás alakításait.

Az akkori kor erkölcsi felfogása alapján súlyos, igazságtalan bántás érte. Lemondott állásáról, örök búcsút vett Endrődötől. Előbb Pesten, majd Rahón telepedett le, ahol szociális nővérként végezte áldásos munkáját. Ott ismerkedett meg dr. Galambos főjegyzővel, akivel holtomiglan-holtodiglan hűséget fogadott. A háborús események elől az anyaországba telepedtek át, és a bugaci homokpuszta szélén, Szankon lettek végső otthonra.

Szerencsés véletlen folytán csaknem rokon kapcsolatba kerültem Ica nénivel. Fiatal tanítóként 1945-ben szülőfalum polgári iskolájában tanítva megismertem egy rendkívül értékes, kedves tanítványt. Pár évig tartó barátság alakul ki köztünk. Ez idő alatt dr. Dinya Vilmos feleségül vette a legkedvesebb tanítványom nagynénjét. Az idő minket elsodort egymás mellől, de azóta is életemzényem Szent Pál apostolnak a szeretetről írt himnusza.

Szanki születésű feleségem révén találtam rá ismét volt tanító nénimre. Hazalátogatásaink alkalmával nem mulasztottam el, hogy feleségemmel, később gyermekeinkkel is felkeressük az akkor már özvegyen élő, idős jötevőmet, akinek azt is köszönhetem, hogy tanító lettem.

Csodáltam lelki egyensúlyát, nyugalmát, tisztánlátását, szülőfaluja iránt érzett megbocsátó szeretetét. Soha ajándék nélkül nem engedett el, miután töviről-hegyire kivallatott Endrőd dolgairól.

Nekem jutott az a megtiszteltetés, hogy végtisztességem megjelenők előtt vallomást tegyek első tanítómról. Az Endrődről vitt körösi homokkal szórtam meg „bölcsojé”, hogy még szebb legyen álma, édesebb a pihenése hűséges férje mellett.

MÁRTON GÁBOR

FEBRUÁRI MISEREND

Endröd

Vasárnapokon: reggel 8-kor, és este 5-kor, hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnája: február 8-án, és 22-én, vasárnap fél 12-kor.

Öregszülő Szt. Imre: február 1-én. 2 óra, **Nagylapos:** február 15-én, 2 óra

Hunya

Vasárnapokon: délelőtt 10-kor.

Hétköznapokon: kedden, csütörtökön és szombaton este 5-kor, valamint elsőpéntekenként is, este 5-kor. A szombat esti mise előesti mise, így érvényes vasárnapra.

Gyoma

A plébános úr egészségi állapota miatt vasárnapokon 11-kor.

Katolikus krónika

FEBRUÁR HÓNAP ÜNNEPEI

Február 2. hétfő:	Gyertyaszentelő Boldogasszony
Február 3. kedd:	Szent Balázs püspök és vértanú
Február 5. csütörtök:	Szent Ágota szűz és vértanú
Február 6. péntek:	Miki Szent Pál és társai vértanúk
Február 10. kedd:	Szent Skolasztika szűz
Február 11. szerda:	A Lourdes-i Boldogságos Szűz Mária
Február 14. szombat:	Szent Cirill szerzetes és Szent Metód püspök, Európa társvédőszentjei
Február 23. hétfő:	Szent Polikárp püspök és vértanú
Február 24. kedd:	Szent Mátyás apostol
Február 25. szerda:	Hamvazószerda

Gyulay Endre püspök úr körlevele az 1%-ról

KEDVES HÍVEK! Biztosan mindenki hallotta, hogy a parlamenti képviselők decemberben új törvényt hoztak az egyházak anyagi támogatásáról.

Az egyház, a Krisztust követők közössége mindig is híveinek adományából gyűjtötte össze mindazt, amire szüksége volt ahhoz, hogy a lelkipásztori munkát, a szegények támogatását, a közösségért dolgozók megélhetésének biztosítását fedezze. Már a legelső keresztény közösségről, a jeruzsálemi egyháztól azt olvassuk az Apostolok Cselekedeteiben, hogy "mindenük közös volt" (2,44, 4,32), hogy a hívők pénzüket elvitték az apostoloknak, s "a lábuk elé tették" (4,34). Akadtak gazdagabbak, akik egész vagyonukat az apostoloknak adták, többségük mégis kevéske megtakarított pénzből járult hozzá a közösség életéhez.

A történelem során koronként változott, hogy milyen formában gondoskodtak az egyház fenntartásáról. A középkortól kezdve nemritkán nagyobb adományokhoz is jutott, s önálló vagyona is szert tett. Ezt tudta felhasználni lelkipásztori tevékenységének ellátására, iskolák, kórházak, más szociális és karitatív intézmények létesítésére és fenntartására.

A Rákosi-korszak elején, minden vagyonától megfosztották a magyar egyházat. Csak a hívek adománya és a külföldi segélyek biztosították a legszükségesebb kiadásaink fedezését.

Magyarországon a hívek eddig is többféle formában hozzájárultak egyházközségük fenntartásához közvetlen befizetések vagy perselypénz formájában, ezek az összegek azonban többnyire a helyi szükségletek kielégítésére sem voltak elegendők. Ezeket továbbra is szeretnénk kémi, mint kiadásaink egyik kis részének segítségét.

A rendszerváltás után az állam is segítette az egyházat abban, hogy helyre tudja állítani elpusztult intézményeit, kiterjeszthesse lelkipásztori szolgálatát, s nagyobb szerepet tudjon vállalni az oktatásban és számos egyéb életetársadalmi feladat megoldásában. Ezekre évente meghatározott összeget biztosított, de a pénzüsszegek nagyságát a költségvetési vita keretében a parlament határozta meg, kiszolgáltatta evvel az egyházakat a politikai élet csatározásainak.

Az 1997 végén a parlament által elfogadott új

törvény e vitáknak akart véget vetni. Részben a Szentszékkel történt megállapodás alapján hozzájárul a normatív támogatás mellett iskoláink és idősök részére felépített otthonaink működtetéséhez (de nem a felújításhoz és fejlesztéshez), részben pedig lehetővé akarja tenni azt, hogy a hívek befizetett személyi jövedelemadójukból maguk támogassák egyházukat, anélkül, hogy ez külön többlet terhet jelentene számukra. A törvény szerint a magyar állampolgárok személyi jövedelemadójuk kétszer egy-egy százalékát meghatározhatják, hogy azt milyen célra használják. Az első egy százalékot úgy, mint az előző évben is, különböző társadalmi vagy akár egyházi alapítványoknak juttathatják, amilyen például a Magyar Karitás Alapítvány, a Katolikus Központi Alapítvány (amely a Szent Imre ösztöndíjjal próbálja segíteni a katolikus fiatalok tanulását) és sok más hasonló is.

Új lehetőség most e törvény szerint, hogy jövedelemadójuknak még egy százalékáról dönthetnek az adófizetők: ezt az egy százalékot egyházuknak ajánlhatják fel. Ha ezt a célt nem jelölik meg, akkor ez az összeg adójuk többi részével együtt az államnak befizetett személyi jövedelemadójuk részét képezi. Ebből az összegből kell templomokat építeni, felújítani, iskoláinkat renoválni, fejleszteni, könyvtárainkat, múzeumainkat működtetni, de ebből kell fizetnünk minden egyes egyházunknak a világi hitoktatókat, biztosítani papjaink és szerzeteseink egészségügyi társadalombiztosítását, valamint alkalmazottaink fizetését és az áram, víz, fűtés költségeit.

Gyakorlati tennivaló a személyi jövedelemadó bevallásakor: egy zárt borítékba kell elhelyezniük azt a lapot, amelyre felírták az ún. technikai számot - ez 0011 - és ezt a három szót: **Magyar Katolikus Egyház. A boríték külsejére pedig nevüket, címüket és adóazonosító jelüket.** Ezzel a befizetett adójuk 1 százalékát a katolikus egyháznak nyújtják. Aki nem adja le kitöltve ezt a cédulát, az sem fizethet be kevesebbet, hanem az állam ezt az összeget a befolyt adóval együtt könyveli el magának, anélkül, hogy ez eljusson az egyházakhoz. Vigyázni kell,

hogy csak az egyik 1%-ot lehet az egyháznak felajánlani, ha mindkettőt így töltik ki, érvénytelen.

Fontosnak tartottuk, hogy a pénzek elosztásának erről az új rendszeréről tájékoztassuk híveinket, annak érdekében, hogy felelősen hozhassák meg döntésüket. Kérjük tehát azokat, akik elkötelezett tagjai az egyháznak, vagy rokonszenveznek az egyháznak azokkal a célkitűzéseivel, amelyekkel a társadalom erkölcsi fölemelkedését próbálja segíteni, ajánlják fel személyi jövedelemadójuknak ezt az egy százalékát a katolikus egyház javára, hiszen így láthatják a legjobban biztosítva ennek a pénzüsszegeknek leghatékonyabb felhasználását. Kérjük azt is, hogy ismertessék és ajánlják ezt ismerőseiknek, barátainak is.

Sorsdöntő pillanathoz érkezünk a magyar egyház életében: hatékony működtetése ezután nagyrészt híveink elhatározásától függ: amennyiben jövedelemadójuknak az egyháznak adható egy százalékával valóban a katolikus egyházat kívánják támogatni. Kérjük, e szerint töltsék ki, és adják be az e célt szolgáló lapot, és ezt a döntést ajánlják ismerőseiknek, barátainak is, hiszen így tudják a leginkább biztosítani azt, hogy a közjó érdekében beszolgáltatott adójuknak ez a kis része, valóban a társadalom egészének javát szolgálja.

Híveink gyakran tapasztalt nagylelkűségében, érett döntésében most is bízva ajánljuk egyházunkat és nemzetünket a Szűzanya, Nagyasszonyunk pártfogásába, és kérjük mindnyájukra a mindenható Urunk áldását.

Szeged, 1998. február 1-én

igy kell kitölteni:

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL.

A kedvezményezett technikai száma:

001114

A kedvezményezett neve: **Magyar Katolikus Egyház**
Enek kitöltése nem kötelező.

TUDNIVALÓK

Ezt a nyilatkozatot tegye egy olyan postus szabvány méretű borítékba, amely e lap inézei csak annyiban haladja meg, hogy alha a nyilatkozat elhelyezhető legyen.

FONTOS!

Ahhoz, hogy a rendelkezése teljesíthető legyen, a nyilatkozatban a kedvezményezett adószámát, technikai számát, a borítékban az ÖN NEVÉT, LAKCÍMÉT ÉS AZ ADÓ-
AZONOSÍTÓ JELET pontosan tüntesse fel.

„DOLGOZNI CSAK PONTCSAN, SZÉPEN, AHOGY A CSILLAG MEGY AZ ÉGEN, ÚGY ÉRDEMES”

Beszélgetés Timár Manyikával, az endrődi posta vezetőjével, nyugdíjba vonulása alkalmából.

(József Altíla)

- *Endrődi lány vagy, Manyika?*
- Igen, Endrődön születtem, itt is jártam iskolába, azután pedig a gyomai gimnáziumban tanultam Hanyecz Vincével, Sztanyik Öcsivel, Szabó Elekkel, Dinya Zolával, Szekeres Jozival és Cibulka Péterrel.

- *Hogyan lettél éppen postás?*
- Kitűnően érettségiztem, és tanárképzőbe jelentkeztem, de nem vettek fel, akkoriban volt ilyen. Decemberben viszont volt felvételi a postán, jelentkeztem, és ott ragadtam 36 évre. Soha nem volt más munkahelyem.

- *Akkor hol volt a posta, a hatvanas években?*
- A népházban, a Gyuriczák felőli részen. Emlékszem, az egész helyiségben egyetlen vaskályha volt, télen sokat fagyoskodtunk. Akkor még kézi kapcsolású telefon volt. Ha csörgött, a dolgozók közül valaki felvette és elkezdte dűgösni a zsinórokat. Ha Pestre akartunk telefonálni, először Csabát kellett hívni, úgy kaptunk telefonálást, mire megkaptuk akkorra szébbomlott az egész, kezdhettük előlő.

- *Mivel foglalkoztál akkoriban a postán?*
- Levél, csomag, csekkforgalom volt, utalvány, távirat és hírlap. Mi szedtük a teleses rádió díját is, ez volt a "bakó". Akkoriban még a csomagforgalom volt a sok. Nem volt kocsija az embereknek, a kapcsolattartás a családban sokkal inkább a postán keresztül történt. Volt olyan csomagforgalom, hogy még a zárás előtt is kint álltak az emberek az utcán. A csomagokat lovaskocsi vitte át a gyomai állomásra.

- *Akkor még nagy volt a tanyavilágban élők száma?*
- A tanyai postások reggel a nyakukba vették a táskát, és járták a határt. Fontos szerepük volt, a kapcsolatot jelentették a világgal. Szerették őket az emberek, még kisebb bevásárlásokat is megcsináltak, gyógyszert vittek ki, ha fontos volt. Én még ismertem a nagy öregeket, Varga Lajos bácsit, Vinkovics Imre bácsit, Gellai Gyuri bácsit. Nagy Lajos bácsi él még közülük egyedül. Most is van példa sokszor ilyenre, hallom, hogy Fekács

Vendéi segít az idős embereknek. Pedig nagyon fárasztó lehet, egy életen át menni, úgy, hogy az ég a fedelük. Kézből kell lenni, bizony, felelősségteljes szellemi, fizikai feladat.

- *De mostanra megszűnt a tanyavilág.*
- 1973-tól levélszekrényeket telepítettek a tanyán élőknek. A nagylaposiak ezt nagyon mehezmenyéztek, mert ott régen még fiókpostá is volt. Jó kis faluközösség él ott.

- *Úgy mondtad, ott ragadtál a postán. Meg is szeretted a munkát, vagy csak csináltad?*

- Tényleg, nem akartam én sohasem postás lenni. De a munka összenő az emberrel. Amibe sok munkát belefektetünk, azt meg is szeretjük. A pontosságra való hajlam mindig is megvolt bennem, és itt az a legfontosabb. Úgy tanítottak, hogy először a pontosságot tanuljam meg, azután lehetek csak gyors. A munkának szabályosnak kell lenni, nem lehet kétes helyzetet teremteni, mert a postán minden a másé, az ügyfélé. Azt a levelet, újságot vagy csomagot valaki feladta, és valaki várja. Ez a szépsége a munkának: a közvetítés. És ezt csak pontosan lehet csinálni, vagy sehogy.

- *Mi a véleményed rólunk, az ügyfelekről?*
- Hát... sokfélék az emberek. De ha a postára belépnek, akkor a mi számunkra ők a legfontosabbak. Mindig azt mondogattuk: "Csak az ügyfél ne panaszkodjon, ne várakozzon, és mindig elágedetten távozzon."

- *Voltak vivás helyzetek?*
- Nagyon sokszor. Gyakran előfordult, hogy valaki várta például a családi pótlékot, vagy a munkanélküli segélyt, és az nem érkezett meg. Akkor igyekeztem tisztázni a helyzetet, adatelefonáltam, ahonnan meg kellett volna kapni a pénzt, hogy mi történt. Mi az embert szolgáljuk, de a szabályok betartása mellett, ami elég nehéz feladat. Én mindig szolgálatnak fogtam fel a munkát, ezek nem nagy szavak, ez számomra természetes.

- *Főpénztáros voltál, jogos a kérdés: soha nem szédített meg a sok pénz?*

- Nem, soha nem gondoltam ilyesmire. De arra igen, hogy ne hiányozzon belőle, mert az már az én zsebemre ment volna.

- *És megfejtetted a rejtvényeket?*
- Igen. Ebéd után rendet teszek, akkor egy kicsit leülök, olvasgatok. De még mindig rossz érzésem van, hogy szabad-e ezt nekem csinálni. Biztosan az a helyzet, hogy nehéz abból a sokéves rohanásból hirtelen megállni. Szokatlan. A másik dolog, amivel számot kell vetnem, hogy végül is lezárult az életnek a legtevékenyebb szakasza. Mégis, azt gondolom, hogy helyesen tettem, fiatalabb korban egészen másképp fogtam fel a dolgokat. Az utódom Katonáné Pádi Margitka fiatal is, rátermett is, bizonyos vagyok benne, hogy megállja a helyét.

- *Úgy legyen. Neked pedig, Manyika, mindent köszönünk, és a legjobbakat kívánjuk az Olvasók nevében is.*

- *Volt-e ráfizetésed?*
- Nem mondhatom, hogy soha nem volt, de nem sok: 1-100 forintok, jelentéktelen összegek.

- *A postai titoktartás még működik?*
- Hogyne, annak idején engem még fel is eskettek. A munkája során nagyon sok mindent megtud egy postás az emberekről akarati. Anul is, de erről nem lehet beszélni.

- *Még a nyugdíjazása után sem?*
- Nem, nem!
- *Rossz címzéskor mi a teendő?*
- Ilyenkor kötelesek vagyunk cínyomozást végezni.

- *Faluhelyen sokat segít az ismeretség, és sok múlik a postás lelkiismeretességén. Ha végképp nem találjuk a címzettet, akkor visszaküldjük a feladónak.*

- *Melyik volt a legrosszabb időszak munkádnak?*
- A kezdet, az első évek. Azóta óriási változott a posta, különösen az utóbbi években, kibővült tevékenységi köre, teljesen megváltozott arculata.

- *És a legszebb időszak?*
- Nekem is és a postának is a legeredményesebb évei az "ötösfogat" idejére esnek. Gardiné, Marsiné, Timárné, Kolchné, Szabóné - öten dolgoztunk együtt, 30-40 évesek. Mindenki tudta a dolgát, de mindenbe benne is voltunk: szakmai és műveltségi versenyekre jártunk, közösen kirándultunk, sokat neveltünk, és a munka is ekkor ment a legjobban: kiváló hivatal lettünk, országos versenyeket is nyertünk. Pedig mindnyájunknak ott volt a család is. Van egy nevelőotthon Békésen, onnan a nyári és téli szünetekre rendszeresen kihoztunk egy kisfiút, Pistit, és hol az egyikönknél volt, hol a másikönknél. Nagyon hozzánk nőtt, most is kapcsolatban vagyunk vele. Már felnőtt, nagyon rendes életet él.

- *Önszántából jöttél el négy hónappal ezelőtt nyugdíjba. Lehet, hogy korai a kérdés: nem bántad meg?*

- Érdekes érzés ez a nyugdíj. Most még úgy érzem, hogy szabadságon vagyok. Akkor vagyok bajban, ha egy napom úgy telik el, hogy nem csinállok semmi nagyobb munkát. Akkor elfog a nyugtalanság: - Milyen alapon ülök én itthon... Szabályos lelkiismeretfurdalásom van. Szokatlan ez a lazább élet, hiszen évtizedeken keresztül még állni sem volt időm, nemhogy leülni. A munkahelyem a család: a férjem, a két gyerek, egy időben még két beteg is volt a családban. Mindig arra vágytam, hogy ha nyugdíjba megyek, szépen lassan kiolvasom az újságot, megfejtjem a rejtvényeket, mert erre sose volt időm.

- *És megfejtetted a rejtvényeket?*
- Igen. Ebéd után rendet teszek, akkor egy kicsit leülök, olvasgatok. De még mindig rossz érzésem van, hogy szabad-e ezt nekem csinálni. Biztosan az a helyzet, hogy nehéz abból a sokéves rohanásból hirtelen megállni. Szokatlan. A másik dolog, amivel számot kell vetnem, hogy végül is lezárult az életnek a legtevékenyebb szakasza. Mégis, azt gondolom, hogy helyesen tettem, fiatalabb korban egészen másképp fogtam fel a dolgokat. Az utódom Katonáné Pádi Margitka fiatal is, rátermett is, bizonyos vagyok benne, hogy megállja a helyét.

- *Úgy legyen. Neked pedig, Manyika, mindent köszönünk, és a legjobbakat kívánjuk az Olvasók nevében is.*

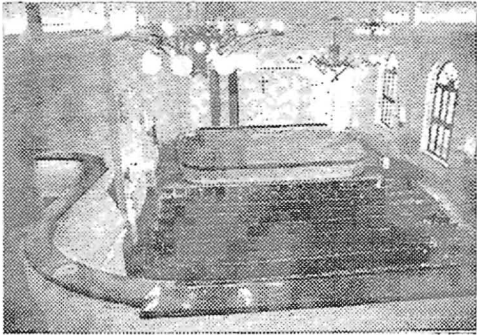
HORNOKNÉ NÉMETH ESZTER

Első sor, bartól jobbra: Hunya Miklós, Rác Gizella, Tamás Mihályné, Timár Margit, Fekács Mária, Hegedüs Magdi, Rác Margit, Giricz Lúkács
Hátsó sor, balról jobbra: Varga Lajos, Timár Vince, Vinkovics Imre, Tamás Hihály, Gellai György, Farkasinszki Lajos, Palercsik Sándor (1966-ból)

MEGÚJULT A SZALÉZI SZÍNHÁZ

(Közlemény a VAS NÉPE 1997. december 30. száma 1 és 5. oldaláról)

KEDVES OLVASÓINK!

Levelet kaptunk, s egy újsághírt a mindannyiunk által szeretett, tisztelt és nagyrabecsült TÍMÁR MIHÁLY atyától, aki köztudottan sok évig Endrőd plébánosa volt. Budapestre szólította a Rend, s néhány éve Szombathelyen működik az ottani rendház és papi intézmények igazgatójaként. S bár az itt közreadott újsághírnek nincs gyomaendrődi vonatkozása, de mégis, igazolása annak, hogy örömben és munkája gyümölcsében mi is osztozunk s annak is miért is látogat oly ritkán hozzánk Tímár atya, mint ahogy levelében írja: "Az abszolút reménység birtokában küldöm ezt a cikket. Nem hivalkodásból, hanem mert véreimmel, vacser testvéreimmel most is egy vagyok lélekben. Ilyen értelemben szeretném megosztani velük örömeimet... A közös öröm mellett megértenék jó vacser testvéreim, hogy miért nem tudok gyakrabban menni óházamba..."

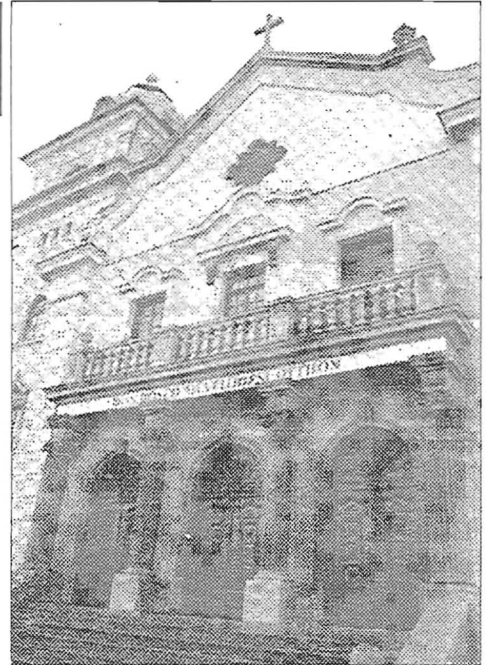
Több évtizednyi kényszerű száműzetés után 1989-től települt vissza a szalézi rend a Tancsics Mihály utcai épületegyüttesébe. A lepusztult, romos objektumot társadalmi összefogással, nyugdíjas szervezetek, a hívek, valamint az önkormányzat támogatásával elkezdték újjáépíteni. Elsőként a kultúrház rendbetételéhez fogtak; mintegy húszmillió forintba került, mire a Don Bosco Művelődési Otthon - benne a gyönyörű színháztermet - ez év októberében felavatták. A ház a legkülönbözőbb rendezvényeknek ad helyet, s nyitott szellemű igazgatása révén lassacskán bekapcsolódik a város kulturális életébe.

Az avatáson a budapesti Don Bosco Ének és Zenekar adott elő klasszikus műveket. Egy közelező alkalommal az Opera Egyesület hozott keresztmetzetet a Bánk bánból. Nemrégiben Kiss László

Adrián szóló énekével a Szombathelyi Fiú Énekiskola adott műsort, amelyet a Dési Huber Általános Iskola karácsonyi hangversenye követett. Januárban kortárs könnyűzenei koncert, az Anima együttes CD-bemutatója lesz a Szalézi Színházban. Itt tartja majd farsangi bálját a Kézműves Kamara és a Katolikus Továbbképző Intézet is.

Tekintve, hogy egy rendház "műsorpolitikájáról" van szó, nem lehet nem észrevenni, hogy mindez nem meggondolatlanságról, vagy koncepció nélkülségről, hanem hallatlan nyitottságról árulkodik. Az intézmény igazgatója, TÍMÁR MIHÁLY megerősíti ezt: "Mindent befogadunk, ami a keresztény életfelfogással nem ellenkezik. A reklámról az gondoskodik, akinek a rendezvénye, mi pedig kihirdetjük a templomban. Mindenkinek megélegetem a bizalmat." Mihály alyát arra kértük mutassa meg a felújított színháztermet, amely - egyebek közt - kimondottan színházi előadásokat is vár, minthogy a történeti múltat tekintve a rendháztól ma sem idegen a színdarabok befogadása. Az épület kellős funkcióját (művelődési otthon és színház) 1938-ig egy harmadik is kiegészítette: míg a templom meg nem épült, a lelkigyakorlatok színhelyeül is szolgált. A "mindent lehet, csak akarni kell" praktikus elve alapján hozták létre az istentiszteletek mellő környezetét a színházteremben: tíz méter mélységű színpadon mozgatható volt a fából készült oltár, amelyet előadások egyszerűen betoltak a kuliszok mögé. Schmidt Mihály szalézi szerzetes, karnagy rendezett darabokat. Még a háború alatt is voltak rendezvények. Majd az orosz megszállók hadikórháznak használták, az államosításkor pedig irodákká építeték át a zsinórpadrással, körfolyosóval is ellátott nagy színpadot. Az irodahelyiségekből mára szervezetek kislakásait alakították ki; a szűk folyosók, lépcsősorok jól mutatják az eredeti állapotot. További húszmillió forintba kerülne kibontani a falakat, helyreállítani a színpadot, és új lakásokat építeni a most itt lakó szerzeteseknek. Ha erre sor kerül, toldaléképületet, vagy az udvaron felhúzott önálló pavilonokat is el tudnak képzelni.

A rend 1989-től települt vissza az épületegyüttesbe. (Tímár Mihály valamennyinek vezetője - kollégium, művelődési otthon, színház, noviciátus, oratórium, templom - nem azért meri álláshalmozó, hanem mert nincs pénz ennyi emberl fizetni.) Elsőként a színházat is magában foglaló rendházat tették rendbe. Háromszázezer forint jött össze a hívek adományából, másfélmilliót kaptak az önkor-

mányzattól. Ezt egészítette ki a külföldi és magyar nyugdíjas szalézi szerzetesek adományai, amelyek a felújítás összköltségének kilencven százalékát tették ki. Ugyanakkor a híveknek köszönhető az ötmillió forint értékű társadalmi munka. Hogy milyen állapotban vették át az épületet, arról a felső emeleten még látható málló fal tanúskodik: nem beázás, csak nem gondoskodtak csatornáról, így az esővíz egyenesen a falon jött le... A gondatlanság az állagmegóvás hiánya jellemezte a visszavétel előtti 47 évet. Több vagon cseréptörmelékkel és galambtrágyával szállítottak el a padlásról. Most új a tető, hőszigetelt, új vasbeton mennyezet van, beépített ventilátorral. Az elmúlt másfél év alatt rendbe hozták a Béke Mozi lennállása idején 150-150 helyen (kisebb bombalölcser méreteken) átluggatott párkányzatot és mennyezetet. Az új ablakokról hiányoznak még a drapériák. Légkalapáccsal szétverték a vasbeton szerkezetű mozgófépázatot, és acélvázazs lelátót építettek. Mivel a színpad kibontását nem tudták véghezvinni, építettek egy pódiumot a volt zenekari árok helyén (alatta most raklárak vannak). A pódium miatt a nézőtérből öt métert el kellett venni, de még így is van 250 ülőhely. Főnt a karzatot 80 szék kapott helyet. Az ülések kárpitozására ezután kerül sor. A világítástechnika irányító-berendezését a lelátó legmagasabb pontjára helyezték, a lámpák magassága fölé. Egyedi ötvös-munka valamennyi csillár, teljes fénypompájuk beragyogja a termet - a szalézi színház romokból, pafkányok menedékéből újrateremtett csodáját.

Martol Cipő

Lakás:

Telephely:

Dobi L. 1/1 5502 GYOMAENDRŐD Fő út 45.
Tel.: 06 66 285 301 Tel.: 06 66/386-572

06-30/436-781

**Az ablak
teszi
a házat**

**MŰANYAG AJTÓK, ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI MÉRETRE IS.**
5502 Gyomaendrőd, Fő út 81/1
81/1.Tel/Fax: 66/386-328

X. 15. 7. old.

"Községi képviselő-testületi közgyűlés. Elhatározták, hogy

- a község fontosabb utcáinak gyalogjárdáit betonnal burkolják, s az így felszabadult téglamennyiséggel az újtelep utcáit kövezik.

- Sürgősen megindítják Kocsorhegyen az Öregkertekben a múzeumot fűrészt.

- Elhatározták a község piacterének bővítését és kövel való burkolását.

- A templom melletti telket birtokba adták az egyházközségnek, hogy azon polgári iskolai tornatermet és két tantermet építsenek."

Tehát kedves Olvasó, legyünk elnézőek, ha időnként kinyekken a bokánk a betonjárdán: öreg már szegény, ráncos, tőpörödött...Hogy az eltelt hatvan év alatt csak karbantartásra kellett volna odafigyelni? Hát igen...

A piactér alatt a Hősök terét kell érteni.

A templom melletti telekre tényleg felépült a polgári iskola tornaterme, a gyerekek még ma is használják, pedig a polgári iskolának már régen se híre, se hamva.

XI. 15. 4. old.

"Doktorrá avatás. Csókási Béla polgári iskolai tanárt folyó hó 7-én avatták államtudományi doktorrá a szegedi egyetemen."

Nekem nagyon tetszik, hogy az ilyen híreket is közzé tették akkoriban. Minden település csak gyarapszik, gazdagszik, ha lakói eredményeket érnek el. Béla bácsi egyébként is kiemelkedő pedagógus egyéniség volt. Innen Gyomára került a gimnáziumba. Úgy tudom, a Csókásit is róla nevezték el. Béla bácsi tavaly halt meg Csanádapáczán.

XI. 15. 4. old.

"Házasság. Dr. Timár Sándor vezető főorvos és Feindl Klára úrleány október 25-én tartották esküvőjüket a Budapest-Erzsébetváros templomban. Szabó Elek okl. tanító és Kovács Etelka úrleány folyó hó 9-én kötötték házasságot az endrődi templomban. Melegen gratulálunk."

Ez a hír is - az előzőhöz hasonlóan - fontos volt a falu életében. Mindkét házaspárt nagyon tisztelte a falu, hiszen az emberek szolgálatában éltek le életüket. Még sokan emlékszünk Timár doktor úr komoly, az emberekre figyelő tekintetére, segítőkészségére. És nagyon sok tanítványának maig ott van a lelkében Szabó Elek Tanító Úr embersége is, ha tud róla, ha nem.

1937.

I. 15. 5. old.

"Egyházközség alakuló ülése.

1. A Szent Imre iskola mellett "NÉPHÁZ" építéssel is foglalkozott a testület. Kézszéggel vállalja, hogy az öregkert munkástömegek... gondozása érdekében az iskola melletti nagy telken gazdasági Népházat, s ebben a Zöldkereszt ebédeltetési... helyiséget kapjon...

2. Örömmel vette tudomásul... az öregkerti Hangya Szövetkezet templomépítési akciójának megindítását. Kimondotta, hogy amennyiben úgy az itteni, mint a csejti lakosok látható és elégséges anyagi jelet adják tervük komolyságának, a testület nem zárkózik el a terv megvalósításától.

Sajnos, a Szent Imre iskola mellett (Öregszőlő, Kondorosi út) nem épült meg a népház. A 4000 P-os költségből 3000 P-t kért Endrőd a minisztériumtól, s feltehetően azt nem kapták meg.

HÁRMAS - KÖRÖS 1936.

A templom építése is csak terv maradt. Érdekes megfigyelni, hogy néhány Endrődhez tartozó kis

település: Nagylapos, Öregszőlő, Csejt ebben az időben Hunyához hasonlóan mintha önálló községgé szertegett volna válni. Templomat akartak, községházat akartak, postát akartak stb. Lehetséges, hogy a történelemben nem a tanyavilág megszűntetése következett volna, ezek a kis települések mostanra önálló községekké nőttek volna? Ezzel szemben mi történt - Csejt megszűnt, Nagylapos és Öregszőlő visszafelődött - 1982 óta már Endrőd sem önálló.

1937.

II. 15. 3. old.

"Olcso összekötetés Gyomával! Régi igazság, hogy egy község fejlődése szoros összefüggésben van azzal, hogy miként közelíthető meg... Endrőd a vasútvonal lefektetésekor kimaradt a fejlődés vonalából... hányan költöztek el végleg közülünk csak azért, mert megfelelő olcso közlekedési eszköz hiányában kénytelenek a könnyebben megközelíthető községekben megtelepedni... Gondoljuk meg, hány ezer pengő kereset gazdagít ennek folytán más községeket... Lapunk ezennel megindítja az akciót: felkérünk mindenkit, aki a Gyomával való jó, biztos, gyors és olcso közlekedés megoldására kivihető megoldást talál, közölje szerkesztőségünkkel..."

Nyomatékosan hangsúlyozzuk, hogy a felhívás 1937-ből való. Bár...Úgy tűnik, hogy az eltelt hatvan év is kevésnek bizonyult a megoldásra...Eppen 1997 decemberi testületi ülésen emelték fel a helyi autóbusz viteldíját 50 forintra 55-re, vagyis oda-vissza 110 forintra. Tehát bármilyen Gyomán intézhető ügye 110 forinttal többre kerül az endrődi embereknek. Igaz, gyalog is lehet közlekedni...

III. 15. 6. old.

"Endrődi munkástömegek idegenben... Az elmúlt hetekben munkásrajok lepték el a községházat, hogy megcsinálják a szerződést az uradalommal. Március 15-ig az alábbi szerződések történtek:

- Farkas Gyula macskási uradalmába 60 női munkás
- Léderer gazdóság pusztaozónhalmi uradalmába 40 öthónapos és 20 kéthónapos
- A pusztatényői gazdaságba 35 öthónapos női idénymunkás
- Vastaghalmi gazdaságba 12 női munkás
- Ókigyósi uradalomba 81 munkás
- Mezőhegyesre 75 munkás 6 hónapra
- Purgly Emil útmunkálatokhoz 200 munkás
- Németországba 36 répamunkás. Felhívjuk a figyelmet, hogy a németországi munkálatokra senki ne jelentkezzen, mert a munkáslétszám betelt."

Már az előző számokban is írtunk a falu további sorsát meghatározó munkanélküliségről. ez a cikk ismét csak alátámasztja a faluból való szomorú elvándorlást.

Korabeli viccek:

1. Vendéglős: - Miért tette le a követ a székre?

Vendég: - Mert olyan gyenge, hogy ki kell pihennie magát.

2. Arisztid elmegy vásárolni a csarnokba. Kérdi a kofát:

- Kéhem, hogy a tojás?

- Hat fillér, de a törött öt fillér.

- Jó, kéhem - mondja Arisztid -, törjön össze nekem vagy tízet.

3. Nő: -Valószínűleg eljön a mama.

Férfi: - Én is azt hiszem, mert az időjös béka az üveg alján van. Az pedig vihart jelent.

Lejegyezte és a megjegyzéseket írta
HORNOKNÉ NÉMETH ESZTER

T Á L T O S E R D Ő

Ezzel a címmel jelent meg január 30-án 16 órákor a Vigadó Galériában (Bp. V. Vigadó tér) Kunkovác László Iotóművész kiállítása.

Mindig örömmel adunk hírt a Balogh Béla díjas művésznek a "beszélő képek alkotójának" kiállításairól azzal a nem titkolt szándékkal, hogy híret szerte vigyük az országba, s az Internet útján a világban is.

Kunkovác így vall utazásáról: "Ült jurtája homályában, nem mozdult. Oka volt rá, a hatóság háromszor elvette a sámánholmiját és háromszor volt börtönben miatta.

Összeszedtem a szavakat, és kérietve magyaráztam: Mi is keleten élünk, Európába költöztünk és már ezer éve keresztények vagyunk. De amikor mesét mondanak az édesanyák, még akkor is belerajtik történeteikbe az ilyen embereket, mint maga, bácsikám. Ezért, egyedül azért jöttem ide olyan messziről.

Ládájához lépett, előszedte a szalagokkal és zörgő vasdarabokkal teliaggalt ruháját, sástollas fejdíszét, dobját. Méltósággal öltötte magára jelvényeit, s közben a tőpörödött ember mind nagyobbnak látszott.

Az utolsó napom volt a Hövsgöl-lónál, nem maradhattam tovább. A következő években újra meg akartam látogatni. Fel kell jutni a magas hegyek közé, ahol a kicsiny nép rénszarvascsordákkal vándorol. Közben változások történtek Mongóliában. 1992-ben meghalt, és megadatott neki, hogy sámánként temették el.

Gyakran nézem az akkor készült fényképet. Sára előtt, föld talpazatán akár egy szobor."

A kiállítás február 15-ig lesz nyitva, hétfő kivételével 10-től 18 óráig.

E szavakkal invitál bennünket: "Nekem megadatott, hogy találkoztam táltosokkal, tudós pásztorokkal, és gyermekkorom különös alakja, a vén marhahajcsár is az lehelett. Bebarangoltam Szibériát, Közép- és Belső Ázsiát, telkerestem az utolsó sámánokat. Fotóim, írásaim kiállításá forrtak össze, amelyeket 1993-ban mutattak be, amikor Budapesten tartották nemzetközi tanácskozásukat a samanizmus kutatói. Azóta újabb fejezetekkel egészült ki."

Ezzel a címmel adta közre tájékoztatóját Tóth Kálmán fő-szerkesztő volt budapesti lap-tulajdonos több kiváló munkatárs közreműködésével (akiket sajnos a könyv szerzője nem nevezett meg). Ez időben a vármegyét baiczai Beliczey Miklós főispán

irányította. A könyv 218-220 és 507-519 oldalakon Endrőd nagyközségről, 221-240 és 540-549 Gyoma nagyközség járási székhelyről ad közre különféle ismereteket. Ezekből szeretnénk szemelvényeket közölni minden kommentálás nélkül. Nem kívánunk sem a személyekhez, sem a közreadott adatokhoz "értelmező szótárt" adni.

Mi a célunk?

Emlékezni és emlékeztetni!... Hogy milyen volt a hivatali, társadalmi, kulturális, és szociális helyzet, a gazdasági élet 55 évvel ezelőtt? Íme:

"GYOMA NAGYKÖZSÉG. Járási székhely.

Lakosainak száma: 12.223 lélek.

Közigazgatásilag a községhez tartoznak: Besenyszeg, Bánomkert, Hantoskert, Zeőke telep, Újkert és Pocos elnevezésű lakott külső városrészek is, valamint a határnak révlaposi, magtárlaposi, vidólaposi, öreg tanyák; keselyős, ugari, páskomi, örökös-nyilasi, danzugi, egei halmi, zöldlaposi, csergettyűfoki, fattyasi, zsellérföldi. előhalmi, kölesfenéki, görögállási, nagyállási, kisnyilasi, halmagyi és Zsófia majori. A csudabala gyűjtőnév alá foglalt Geiszt-balai, Fekete-balai, Zichy-balai, Salgó-balai részek és Boroszló, valamint Sirató, Kecsegés és Torzsás néven emlegetett határrészek. A csudabala részen a hetenként kiszálló közigazgatási kirendeltséget is tart fenn."

"ENDRŐD NAGYKÖZSÉG

Lakosainak száma: 12.825.

Közigazgatásilag a községhez tartoznak: Csejt, Udvarnok, Szentmiklószug, Görögállás, Varjas, Sima, Simaizug, Kis és Nagykoppláló. Rigajos, Nagylapos, Kistrét, Kocsorhegy, Décsipaskum, Kuria, Öregszőlők. Ugar, Kis és Nagyperes, Endrődszentlászló."

Lakosainak megoszlása, elöljárói és tisztviselői:

GYOMA

"100% magyar. 70% ref, 15% róm. kat., 13 % ág. h. ev., 2% izr.. és egyébvallású. Lakóházainak száma: 3000, nagyobb fele cseréppel, kisebb fele nád és palatetővel, vagy zsindegyházzal van fedve. Lakosságának kétharmada a belterületen, míg egyharmada, kb. 4000 lélek a külterületen él.

A gyomai járási főszolgabírói hivatal tisztikara:

Főszolgabíró: csermefalvi Sorbán Jenő dr., szolgabíró: Táby Andor dr. tb. főszolgabíró, m. kir. gazdasági felügyelő: Nagy Kardos János, irodatisztek: Thury Sándor és Pethő Andor,

ÖTVENÖT ÉVVEL EZELETT...

I. Rész.

BÉKÉSVÁRMEGYE ÚTMUTATÓJA

1943.

díjnok: Balogh Erzsébet.

A gyomai m. kir. járásbíróóság tisztikara:

Járásbíróági elnök: dr. Romváry Tibor, járásbíró: vitéz Hárs László. Telekkönyvvezető: Vörös Ferenc. Irodatisztek: Vecsery Imre és Szilágyi István.

Díjnok: Sáfri Károly."

ENDRŐD

"100%-ban magyar, 12.061 róm. kat., ref.505, ev. 77, gör. kat. 12, gör. kel. 3, izr.67 vallásfelekezethez tartoznak. Lakóházak száma: 3019, ebből 1031 a belterületen, míg 1988 a külterületen fekszik. A lakóházak tetőzete 60 % cseréppel, 30%-ban náddal, míg 10%-ban palával fedett.

Endrőd község elöljárói és tisztviselői:

Főjegyző: Harsányi László, Bíró: Kalmár Imre, Jegyző: dr. Tóth Tibor, S.jegyzők: Pádár Miklós, és dr. Borsi Vincze, Törvénybíró: Hunya István, Esküdtek: Matuska István, Varga Mátyás, Hornok István, Fagyas Imre, Fülöp János és Dinya István. Gazda: Kovács Sándor, Irodatisztek: Urbán János, Honti Elek, Bartha János, Kovács József, Szabó István, Ugrin Vendel, Hanecz Ernő, Domokos Lajos és Tímár József. Díjnokok: Fehér Sebestyenné szül. Hegedüs Margit, Harnos Lajos és Mészáros Lajos, Kisegítők: Tímár Tivadar, Szakálas Béla és Tímár Imre. Rendőrőrmester: Velencei Pál, Rendőrök: Debreceni Sándor, Talán István, Budavári János, vitéz Zs. Tímár András, Fekécs Lajos, Szujó Imre, Németh János és Dévai István. Házmester: Gellai István."

Egyházak:

GYOMA

"Ref. egyház. Alapítva 1634. Temploma 1791-ben. Műemlék. Lélekszám: 8250. Elnökelkész: Bay József egyhm. tanácsbíró. Lelkész: Gyökössy Dániel iskolaszéki elnök. Hitoktató lelkészei: Palotás István. S. lelkészek: Katona Gyula és Egeresi László.

Róm. kat. egyház. Anyakönyve 1840. Temploma és árvaháza 1878-ban kapriozai Wodiáner Mór kegyes adományából épült. Lélekszám: cca. 3000. Lelkész: Csernai Géza plébános.

Ev. egyház. Alapítva: 1835-ben. Temploma 1863-ban épült. Lélekszám: 1140. Lelkész: Feiler Ernő.

Baptista gyülekezet. Alapítva 1885-ben. Elöljáró: Hidvéghi Gergely. Lélekszám: 12.

Izr. hitközség. Alapítva 1847-ben. Temploma 1868-ban épült. Elnök: dr. Tardos Gáspár. Lélekszám: 121 fő. Hitközségi körzeti rabbi Békésen székel. Izr. szentegyleti elnök: Breuer Lipót. Jótékony izr. nőegylet: Grósz Salamonné elnöknő."

ENDRŐD

"Róm. kat. egyház. Alapítva: 1731. Temploma 1804-ben épült. lélekszám: 12.061. Apátplébános: Csernus Mihály m. kir. kormányfőtanácsos, v. nemzetgyűlési képviselő. Kápiánok: Zsombok Ferenc, Szvetic Kálmán és Sófalyv Márton. Endrődszentlászló önálló lelkészség. Vezető lelkész: Betuker Ferenc.

Ref. fiókegyház. Lélekszám: 605. Az endrődi körzetbe tartozó evangélikusokat a református hívekkel együtt a gyomai ref. egyház misszió lelkésze gondozza. Lélekszám: 77.

Izr. hitközség. Alapítva: 1842. Az imaház 1920-ban épült. Hitközségi elnök: Izsák Adolf dr. ny. állatorvos. Lélekszám: 65. Rabbijuk Békésen lakik."

/Folytatjuk/

Szerkesztette:Császárné Gyuricza Éva

"Méretes lábbeli készítést
mérsékelt felárral vállalunk."

35-től 42-es méretig.

SEURO MODELL BT.

Fő út 57. (Volt Napkeleti vendéglő helyén)

Telefon: 06-66-386-800

ORVOSI TANÁCSOK

*Kedves olvasóink!
Védjük egészségünket!
Lapunk hasábjain ezen-
től megszólal háziorvo-
sunk. Reméljük,
megszívlelendő hasznos
tanácsaival segíti
Önöket. Kérjük, írják
meg, miről szeretnének
hallani.*

A FELSŐ LÉGÚTI
HURUTOKRÓL

A közönséges nátha - közönséges meghűlés - az orr-garat nyálkahártya hurutos gyulladása, melyet legtöbbször vírus okoz. Ősszel és tavasszal fordul elő leggyakrabban. Cseppfertőzéssel terjed. A szervezet ellenálló képességét csökkentő tényezők, pl. a meghűlés, segítik. A beteg legtöbbször láztalan. 1-2 napos lappangás után orrszárazság, garatszárazság, kaparó érzés, orrfolyás, tüsszögés, orrdugulás, torokfájás, fejfájás, szemkönnyezés lép fel. rossz közérzet kíséretében. Légzés csak szájon át lehetséges. Az orrváladék előbb híg, vizes, majd sűrűbb, később esetleg gennyessé válik. Szövődményként arc-, homloküreg-gyulladás léphet fel, különösen kisgyermekéknél. Szövődmények fellépése nélkül a betegség néhány nap alatt, legfeljebb 1-2 hét alatt lezajlik, hőemelkedéssel, 1-2 napig tartó jelentéktelen lázzal is járhat.

Kezelése tüneti. (Meleg tea, forralt bor, nedves, vagy száraz kötés a nyakra, Barbamid, Algopyrin, Amidazophen, 1-2 napos ágynyuga-

lom.)

Az orrmelléküregek gyulladása bakteriális eredetű, akkor keletkezik, ha a melléküregek elvesztik összeköttetésüket az orrüreggel. Lázzal, hőemelkedéssel jár, fejfájást okoz, mely különösen fekvő helyzetben, vagy a fej előrehajlásakor fokozódik, állva inkább csökken. Leggyakoribb oka az elhúzódó nátha.

Kezelése orvosi feladat.

A gégehurut a felső légúti hurut részjelenése. Fő tünete a rekedtség, száraz érzés a garatban, légszűrés.

Kezelése elsősorban pihentetés, az ártalmak kerülése.

Légcső-, hörgő hurut legtöbbször náthához, garathuruthoz csatlakozik. Okozója legtöbbször baktérium vagy vírus, de fizikai vagy kémiai ártalom is okozhatja. Száraz köhögéssel kezdődik, majd megindul a köpetürítés. Lázzal, általános tünetekkel járhat. Néhány nap, 1-2 hét alatt maradéktalanul megszűnik.

Feltétlenül gyógyszeres kezelés szükséges.

Az INFLUENZA járványos, tömeges megbetegedéseket okozó, cseppfertőzés útján terjedő vírusbetegség. Okozója az A illetve B vírus. Jellemzője a hirtelen kezdet, fejtájás, magas láz, köhögés, torokfájás, izomfájdalmak. A heveny betegség 2-5 nap alatt enyhül, de gyakran kísérhetik súlyos szövődmények, melyek különösen idős korban vagy idült légzési és keringési betegségben szenvedőkre lehet veszélyes.

Megelőzés céljából védőoltás ajánlott. Megbetegedés esetén feltétlenül időben forduljanak orvoshoz.

HÁZIORVOS

Kedves Olvasó!

E rövid pár sorral szeretném bemutatni a helybeli Kertbarát Kör, alakulását, tevékenységét:

Megalakulásunkat 1989 évben 20 taggal kezdtük. Sajnos már az alapító tagokból kevesen vagyunk. Tagjaink betegség, haláleset miatt kicserélődtek. Azonban jelenleg 50 tagunk van. Célunk az, hogy életünk során szerzett tapasztalatokat átadjuk a fiatalabb nemzedéknek. Sajnos ez nem mindig sikerül. Ezért is örültünk a VÁROSUNK szerkesztősége kérésének, melyet örömmel teljesítünk, hogy e lap hasábjain keresztül sokakhoz, a kertet szerető és építő lakosokhoz eljussanak a sok éve örzött tapasztalatok. Mert egy gondosan ápolt kert nemcsak annak hoz örömet, aki szépíti, gondoz-

A KERTBARÁT KÖR ÜZENI...

za, hanem ezzel hozzájárul városunk szebbé tételéhez is.

Gyomán a Katona József Művelődési Házban kaptunk helyet, ahol havonta egyszer összejövünk, nyáron tagjaink kertjeit látogatjuk, hogy a helyszínen próbáljuk tudásunkat, tapasztalatunkat kicserélni, gyarapítani.

Kapcsolatunk nagyon jó a Szarvasi-, Kondorosi Kertbarát Kör tag-

jaival, alanyira, hogy minden évben közös termékbemutató kiállítást rendezünk. Közös vezetőségi üléseket is tartunk, rendezvényeinkre meghívjuk egymást, ahol ismerkedünk és kicseréljük tapasztalatainkat.

A következő hónaptól kezdve néhány jó tanáccsal látjuk el kertészkedő olvasóinkat, de hírt adunk minden olyan eseményről is, melyet az év folyamán szervezünk.

E rohanó, sok-sok gonosszággal teli világunkban talán nem elcsépelet a mindenki által ismert mondás, mellyel most búcsúzom olvasóimtól:

Aki a virágot szereti, az rossz ember nem lehet.

VALUSKA LAJOS
KERTBARÁT KÖR
elnöke

Magas színvonalú idők
háza épül Endrődön

A Körös Termál Hotel Részvénytársaság Igazgató Tanácsa 1998. január 15-én nagy horderejű döntést hozott. Az eredeti koncepció (négycsillagos gyógyszálló) fenntartása mellett, és ettől függetlenül a Blaha Lujza úti volt "Nagylyányiskola" épületének felhasználásával, annak tovább építésével létre kíván hozni egy magas színvonalú IDŐSEK HÁZÁT, mely befogadni szándékozik minden helybeli lakost, aki erre igényt tart. De nem zárkózik el a város vonzáskörébe tartozó településeken élők elől sem. És nem zárja be kapuit az elszármazottak és hazavágyók elől, akik csendes nyugalomra, pihenésre, és biztos támaszra, igazi otthonra vágyanak életük alkonyán.

A részvénytársaság úgy ítéli meg, hogy kellő előkészítés után egy év alatt elkészülhet az idős korúaknak hajlékot adó létesítmény, mely a tervek szerint 26 fő elhelyezését tudja biztosítani, vélhetően 16 egyszemélyes és 5 kétszemélyes lakásokkal, mely áll az előszobából, benne beépített szekrénnel, fürdőszobából, és lakószobából. A létesítményt olyan alapokra tervezik, mely az esetleges bővítés lehetőségét is biztosítani fogja.

Az otthonban a részvénytársaság gondoskodni fog kulturált társalgóról, külön építésre kerül egy imaterem is.

A társaság fenti létesítménye olyan öregeket is befogad, aki csak nappali időtöltésre vágyanak, megfelelő étkezéssel, úgynevezett napközis gondozásban.

Mind eme koncepció csak akkor kerül megvalósításra, ha megfelelő számú jelentkező lesz!

Örömmel adjuk hírül, hogy koncepciónkát dr. Dávid Imre polgármester úr is támogatja, s reméljük az Önkormányzat is meg ad minden segítséget, mely az előkészítés és működtetés során felmerülhet.

Akik rendszeres olvasói e lapnak, hónapról-hónapra figyelemmel kísérhetik e vállalkozás sikerét.

Császár Ferenc
Rt. ügyvezető ig.

TOTÁL VEGYESÁRUK

ÜZLETHÁZA

ÁRUAJÁNLATA:

(Endrődi u. 1. Háztartási Bolt)

Tel: 386-637, vagy 06-20-254-663

Étolaj kimért: 182 Ft/l. (1 literes 207.-)

Liszt: 57 Ft/kg.

Alma: 50,-60,-70,-80 Ft/kg

Hagyma: 70 Ft/kg

GUMICSIZMA

I. Osz. árengedménnyel!

Hípó 20 Ft/l. (Edényt hozni kell!)

HÉTIZŰ KISŰSTI, HUNYAI FŐZÉSŰ

VEGYESPÁLINKA 650 Ft/l

Garancia! Minőség!

Kedvező ár!

Gellai Cipő

GYOMAENDRŐD, Fő út 140/2

Tel.: 06-66-283-359

A z e n d r ő d i B e l l á k

Aki az Endródi Bella család bemutatására vállalkozna, nagy fába vágná a fejszét. Hiszen a népes család minden tagja, kivétel nélkül Istenáldotta tehetséggel van megáldva. Vannak közöttük vers és prózáikról, festők, grafikusok, és a művészeteken túl az un. civil szakmában dolgozóknál is megnyilvánul az öröklött tehetségük. A család albumait, bármelyik családtag verseskötetét lapozva, a magnószalagokat hallgatva olyan értékek birtokába lehet jutni, ami nem mindennapi. Sem a család, sem bármelyik tagjának műveit az újság hasábjain lehetetlen még a teljesség igénye nélkül is közre adni. De van valami, amit ezen értékeken belül, mindenképpen meg kell írni e család vonatkozásában. Példaértékű, és irigylésre méltó a dédunokák, sőt az ükunokák családi vonatkozású írásai, a családi múlt, az ősök kutatása, a családfák elkészítése, az endródi nóták, mondák gyűjtése. Ebből a különleges értékből, szedtem össze néhány írást, amelyekben elődeikhez szólnak a Bella család gyermekei.

"Az ember világra jön, él, szeret, szenved, meghal, és feledésbe merül. Gyakran száz év múlva már híre hamva azoknak, akiknek fizikai létünket, szellemi, és lelki tulajdonságainkat köszönhetjük. Az ember élete mégsem lehet olyan értelmetlen, hogy a halál beálltával végképp vége lenne. Én inkább úgy hiszem, hogy az élet hasonlít ahhoz a láncszemhez, amely része egy nagyon hosszú láncszemnek. Ily módon van előzménye és folytatása. A tegnap a mában, a ma a holnapban él tovább. Az ember képes emlékezni az elődökre, és képes ráérezni az utódokra." (Bella János 1935. febr. 22) Ő készítette el azt az albumot is, amelyben fényképek, illusztrációk és versek, teljes mélységű családfa formájában emlékezik mind apai, mind anyai ágon az ük, a dédszülőkre, nagyszülőkre, szülőkre, de bemutatja a saját,

valamint a testvérei családját is. Meghatóan szép ez az album, a család régmúltjából, az 1700-as évekből, a jelenbe vezet. Bella János fiatal kora óta külföldön él, ott írja verseit, festi képeit, és tanítja az ifjúságot. Műveit gyakran lehet magyar kiállításokon is látni. Családi verseiből kettőt választottunk:

Tegnapi és holnapi párok

*Megint őket látom az Alkonyatban,
Kéz a kézben sétálva merengnek.
Gyermekei, lány, s fiú alakban
az örökmécsként égő Szerelemnek.
Csak mennek, mennek,
nem is néznek hátra...
Mögöttük az egyre gyorsuló Halál!
Láttam őket tegnap is és máma
pedig nyugosznak ötven éve már.*

*Megint őket látom az Alkonyatban.
Kéz a kézben sétálva merengnek.
Gyermekei, lány s fiú alakban
az örök mécsként égő Szerelemnek.
Csak mennek, mennek,
nem is néznek hátra
a Halálra mögöttük ügyet se vetnek.
Láttam őket tegnap is és máma,
pedig még meg se születtek.*

Átlépni az idő határon

*Százhússzal és százhatvannal
szárguldottam lélekszakaútan.
Nyargalni így csak olyan tud,
aki már a veszébe fut.*

*Benzint neki és gázt bele
a nyomaveszett múlt fele!
Elhagyva minden tétovázóit
előzőit autónk, szinte gázolt!*

*Meg kell találni mindenáron
ama tovatűnt harminchárom
évet, amit ifjúkorban
vesztettem el magyar honban!*

*- De az idő ott is haladt:
Gyerek felnőt lett az alatt
s a régi felnötteket pedig
eltemették, vagy most temetik!*

*Múltba így jutni nem lehet
csak úgy, ha az emlékezet
fantázia és az álom
lép át velünk időhatáron!*

A "Három testvér versei" című kis könyvet olvasva igen meglepett, amikor Bella József nevével is találkoztam. Többször gyönyörködhettünk leányának, Rózának a kiállított képeiben, sőt Rózsa verseiből is hallottam már, de azt nem tudtam, hogy az apa, Bella József is ír verseket. Beszélgetésünk során szerényen megjegyezte, hogy csak a fronton irogatot.

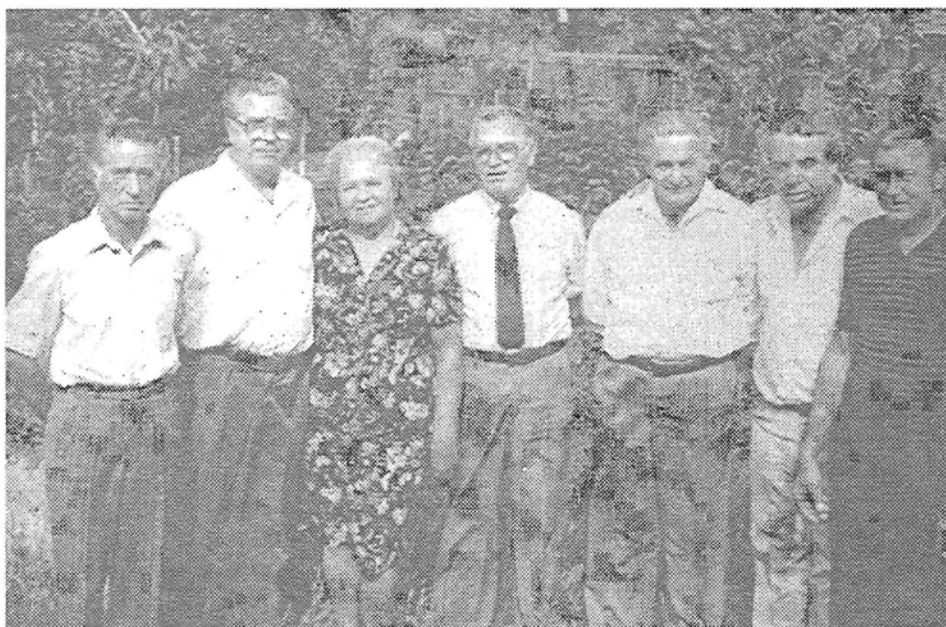
Levél jó anyámnak

*Elöttem hever
a zöldszínű táborigo lap.
Eszembe ölik
ezernyi gondolat.
Írnám e sorokat
megremeg a kezem:
Édesanyám,
nevelésed, neked megköszönöm!*

*Küldöm e levelet
messze idegenből,
nagy Oroszországnak
véres mezejéről...
Kedves édesanyám
ne hullasd könnyedet:
Hazáért meghalni
ez csak öröm lehet*

*Olcso itt az élet:
ólonnal fizetnek!
Egy helyébe, ha kell
százat is küldenek!*

*Mutasd a levelet
büszkén mindenkinek,
ne szégyeld azoktól,
kik félték a Hazának
nevelni gyermekét!
Anyám, a Hazáért
ha meghalna fiad,
ne könnyezz, mondd büszkén,
te küldhetsz még másikat!"*

Az endródi Bellák, balról jobbra: József, Imre, Mária, Antal, Ferenc, János, Tibor

Ugyanebben a kötetben találtam Bella Mária, verseire. Beszélgetésünk során több saját költésű dalát elénekelt, verseit eiszavalta. Sok verset írt volt munkatársaihoz, amikor még az ENCI-ben dolgozott.

Az ő válogatásának első verse:

Szüleim emlékére

Itt állok a sirotoznál.
Gondolatom messzire száll...
Emlékeim felidézem
hogy már szinte látom, nézem...

Szerelemmel szívetekbe
léptetek ti az életbe,
hogy majd egy kis tető alatt
éltétek boldogságokat

De nem élvre, küzdelemre!
voltagek ti megteremtve,
s abból nektek ki is jutott,
ha virradt, ha alkonyodott.

Gyermekáldás, akár az ár,
hogy a bölcső húsz évig jár!
Elment három pici nyomba.
bölcsőből a koporsóba.

Tudom a gyász mily keserű,
de elűzte azt a derű,
mit hét élő gyermek áraszt,
hogy már az a gyász is fáraszt.

Gond, betegség s a sok gyerek,
s ha még ez sem elég neked:
két háború! eszeveszett!...
házatokra telepedett!

Csodálkozom már régóta,
mégis anyai ének, nótá!
S mosoly! - hogy hagyta el szátok?
Jó szüleim, hogy bírtátok?

Jobbít mire jött vón végre,
értetek az út végére.
Láttátok, benéz egy napon,
már a halál az ablakon!

- Itt pihentek békességben,
az itthoni anyaföldben,
Bücsuzom. Isten veletek.
Legyen áldott a nevetek.

Írt e kötetben Mária néni az unokáihoz,
munkatársaihoz, de jellemző, hogy a válogatás
utolsó versének címe:

Édesanyám

Levélpapír, kuszált sorok...
ki ennek írója?
Ki az, aki rezgő kézzel
e sorokat rója?
Az én drága édesanyám
írta a fiának,
aki miatt sok év óta
kinozza a bánat.

Elfogyott már az ereje,
nem tud ő már írni.
Reám néz kérő szemekkel
és hozzá kezd sírni:

Jani fiam, hogy ha megjön
fogadd őt helyettem.
Mondd meg neki, hogy holtomig
vártam és szerettem.

S az ismerkedés során előkerült egy újabb
verses kötet, amelynek írója szintén Bella János,
aki vallomása szerint 1954-ben született
Endrődön. Iskolái után modellőként dolgozott
a cipőiparban. A munka mellett a festészet, a
zene, és a versírás a kedvenc időtöltése. A világ
több országában dolgozott már, így Kínában,
Oroszországban is.

Ajánlás: volt tanáromnak

Mindig mondat, nézz a jegyére
Olyan legyél mint ő, büszke, dacos
A haragos szélnek csak fejet hajts éppen
Ne térdben, derékban ereszkedj a sárba
A megalázottság fokára

Tanítóttál volna: tapsra, táncra
- Heje vígadózásra
- Huja mulatozásra
Hazudtál volna inkább, mikor tanítottad
Az Embernél nincs semmi csodálatosabb

Mert, én fűzfa lettem
Küszködök az árral lábam lenyűgözve
Izzappal, mocsárral
Az egekre nézek
De nem kiáltok
Nyakamon vérszopó liánok
Baglyok repültek vállaimra

És fülembé rikoltják
Vége-Vége
Én nem tudok többé nézni

A büszke jegyére.

A fiatalabb János
kötetében is megtalál-
tam azt a verset, ami
összeköti a "Bellá-kat,
azaz a szülői szeretet,

tisztelet, hála az életért, a tehetségért az
ősöknek.

Anyámra gondolok

Anyámra gondolok néha
Ki szentebb az áldott Máriánál
De nem szült még léhább fiút senki
az Ő fiánál.

Anyámra gondolok néha
Ki titkolta, óvta minden álmát
Ki töviskoszorúsán szülte mégis
A koldusok királyát.

Anyámra gondolok néha
Hőfehér, tiszta asszonyt látok
Akit vétkes haragomban titkon
Mindig áldok.

Anyámra gondolok néha
Már nem tudom milyen az arca
Az ölelését rég elfeledtem
A sors így akarta.

Befejezésül a "Három testvér versei" kötet
bevezetőjéből néhány gondolat, Bella János tol-
lából:

"Családunkban az éneklés, nótázás, verselés
szinte hagyományos. A népes rokonság körében
mindig akadt alkalom erre. A Szabadságharc
idején anyai dédapánk kántor volt Aradon,
akinek honvédtisztként Kossuthal külföldre
kellett bujdosnia. Neje és kislánya az endrői
Plébánián kaptak menedéket. Anyánk vallásos
neveléséhez nagyban hozzájárult, hogy
nagyanyja révén szoros kapcsolatban volt a
család az egyházzal.

Anyánk szépen énekelt, szépen dalolt és
minden szép és jó utáni vágyat Ő oltotta belénk.
Jóska bátyám, fiatal legénykorában került az
orosz frontra. Ott írta első verseit 1942-ben.
Hamarosan súlyosan megsebesült. Mariska
nővérem ugyanilyen korban kezdte a verselést,
miután két kislányával özvegyen maradt.

De mintha összebeszéltünk volna, én is 23
éves koromban kezdtem verseket írni, miután az
56-os forradalom után elhagytam az országot.
Isten, Haza, Szabadság, Szeretet, Család,
Szülők, Ősök, mindezek szent fogalmak marad-
tak számunkra a mai napig."

Erről tanúskodnak e versek is.

Összeállította

Császárné Gyuricza Éva

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

✉ 5500 Gyomaendrőd,
Ólpartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése - tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (fenyő fűrészáru, Interspan bútorlap szigetelőlemezek, kartonplasztlemez...)
- ☞ Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)
- ☞ Burkolólap értékesítés (minta után)

Közlemény

Toth Mihály endrői kántor címe és új telefonja:
5502 GYOMAENDRŐD, Korányu u. 15.
Telefon: 66/282-452

Trodalmi oldal

FONÓKA - FOSZTÓKA

Egy évszázad! Nem is akármilyen. 1882 - 1982. Kevés endrődi dicsekedhet száz évvel, még kevesebb közülük, annyi érdekességgel, különlegességgel, változással, mint Gyuriczáné, Borbála néni.

Lócára telepedve beszélgettem vele a nyitott tornácon, a gangon. Olyan tisztán emlékezett az eltelt évszázadra, hogy a feleannyi idők is megirigyelhetnék memóriáját.

- A régi időkre vagyok kíváncsi, azokat lapozza fel emlékezetében. Talán nem sok idő kell, hogy rátaláljon a fonókák, fosztókák emlékeire?

- Tavasztól őszig minden év kemény, szorgos munkába telt el. Hanem az őszi esők megjöttével megcsendesedett az élet. Nem tétlenkedtünk akkor sem, csak beszorultunk a házba. Jött a fonóka, meg a tollfosztó boldog ideje. Novembertől márciusig a guzsalyosok voltak a legjobb mulatságok. Délután otthon elvégződünk, rendszeren felöltöttünk, hónunk alá kaptuk a kóccal felszerelt guzsalyt, és indultunk. Egyszer se indultam el édesanyám figyelmeztető szavai nélkül, hogy - "Lyányom ne feledd az illendőséget!"

Buláéknál voltunk legtöbbször, de a többieknél is sor került az összejövetelekre. Én laktam legtávolabb. Nótázásomat meghallotta Iványi Panni, s mire a házuk elé értem, már kint volt az utcán. Aztán a kuncogásunk, kacagásunk adott jelt Benkó Katinak, mert mi hárman egy irányból érkeztünk. Gyebnár Mari meg Timár Brigitta a Hasítás felé lakott. Ők mindig együtt jártak. Lámpagyújtás előtt már pörgött az orsó. Nyálaztuk a kenderkócot. Sokszor csak egymásra néztünk és kitört a hahota. Bula Krisztina volt a legjobb hangú köztünk. Mindig ő kezdte a nótát, mi meg folytattuk.

Persze a délelőtt már a szoba földjét forró vízzel felloccsolták, meg pévával felszórta, hogy majd ne poroljon, mert nem múlhatott el a fonóka tánc nélkül. A legények se sokat vártak magukra. Legtöbbjüket már lépése koppanásáról megismertük. Mást meg a nótájáról. Trubó Péternek, akinek Bula Kriszti volt a szeretője, mindig az volt a nótája érkezéskor, hogy:

Fekete zsendelyes, fekete zsendelyes
Az endrődi bíró háza...

Soha nem dalolta, hanem füttyülte. De tudott olyan szépen füttyölni, hogy a faluban nem volt még egy, aki összemérhette volna vele magát. Neki volt citerája is. Mindig magával hozta.

Aztán lopakodtak sorba a többiek is.

Mi lányok a kanapén, meg a lócán ültünk. A legények sámlin, meg morzsolószéken. Az a bolondos Timár Zakariás mindig a Krisztina apjának a csizmahúzó fakutyájára telepedett.

Összebújtunk, hogy ne tudjanak közénk furakodni. Csak hát úgy meg kényelmetlen volt az orsó pörgetése, meg a felcsévézés.

Trubó Péter a kecskelábú asztalra tette citeráját és megpendítette a nótákat. Krisztiánnak csak úgy csengett a hangja.

*Az endrődi kenderáztatóba
Mossa tollát egy fekete csóka.
Moshatod azt, akár ki is léphedd,
Mégse leszled hatlyúnál fehérebb.*

Aztán a legények is rákontráztak:

*Az endrődi kenderáztatóba
Szóke leány a kévéket mossa.
Mossad babám, patyolalfehérre,
Abból lesz az ágyunk lepedője.*

Ezt nagyon szerettük. Egy este kétszer, háromszor is sorra került. Mikor később táncolni kezdtünk, akkor is elővettük, mert nagyon jól lehetett rá körözni, meg mártani is.

Persze, mi közben fontunk. El-elhallgattunk, mert közben

nyálazni kellett a kócot.

Mikor vastag volt az orsó a rágombolyított fonátlól, könnyen kicsúszott az ujjunk közül és gurult. Volt sikítás, ugrás utána, mert ha a legény megelőzött, ő hozta vissza, nem akarta ingyér visszaadni. Ilyenkor ha élelmes volt a legény, ha vér folyt az érében, nem káposztalé, csak csókért adta vissza a gonosz. Oszt nem vót elég neki az arcunk.

Aztán azért is jó volt, hogy ott voltak, mert a legombolyításhoz a leány kevés volt magában. A fiú két tenyere közt tartotta az orsó két végét és forogva engedte magáról a fonalat, míg a gazdája gombolyagra tekerte. A rokkával magunk is boldogultunk, de a guzsallyal nem.

Mikor két gugyolát lefontunk, abbahagytuk. Játszottunk, vagy táncoltunk.

Mondtunk talalós kérdéseket is. Fakutyás Timár Zakariás sokszor olyan bolond talalós kérdéseket is mondott, hogy úgy elpirultunk tőle, mint a pipacs. A jegygyűrűre ilyet mondott: "Lyányok kívánják, asszonyok használják, tövig nyomják." A szőlőre pedig: "Parton ülő Péterkének kilátszik a lődörgője."

Mikor erre is ráuntunk Trubó Péter megpendítette a citeráját. A húrok pengtek, a csárdást cifráztuk, s daloltunk is hozzá:

"Ég a kunyhó ropog a nád..."

A mulatság végén szedelőzködtünk és páronként indultunk haza. Az egész utat végig kacaráztuk.

Ugyanilyen összejövetel volt a fosztóka, a tollfosztóka.

Minden valamire való háznál, főleg, ha volt lányuk, tartottak libát. A tojásnak és a kislibanak is jó ára volt. A Körös alatt jó legelő volt. Kora reggel kihajtották a libákat, azok őrzését 6-8 éves gyerekek is el tudták látni. Este jöttek azok maguktól haza szépen libasorban, melynek élén az öreg ta-ta-tázott. A libapásztornak csak arra kellett ügyelni, hogy tilosba ne menjenek. A fűzfás tele volt szederrel. A Holt-Körös sulymot kínált csemegének. A tolluk az állandó furdéstól tömör, dús lett, olyan fehér, mint a carrarai márvány.

Háromszor kopasztották. Nyáron nem volt idő a tollfosztásra. A nagyja tollat külön zacskóba gyűjtötték, majd lesz arra idő télen, hogy megfosszák.

Olyan napokon, mikor "fonástilos" volt: kedden, pénteken, vasárnap, ünnepen, azonkívül Borbála, Luca napon, a lányok összejöttek, sokszor fiatalasszonyok is kerültek közéjük, és a hívó tollát közösen fosztották. Ne keljen magukkal vinni a munkát, mert kényes portéka volt a toll, különösen a pehely. Szakajtó, zacskók, cína, rosta, szita szolgált a toll és pehely gyűjtésére.

Közben lehetett beszélgetni, pletykálni, hogy..."ez azt mondta... hogy ezt meg ezt hallotta..." Leginkább dalolni szerettünk, mert abból nem lehetett veszedelem, harag. Sok szép dal járt szájról szájra. Voltak kimonodtan ideillő nóták:

Tollfosztóban voltam este.

Édesanyám azt kileste.

Mindig csak azt hányja-veli szememre,

Kivel beszélgettem az este.

A legények mellénk ültek, segítettek. Meg gonoszokdakt. Fosztott tollal csiklandozták a nyakunkat, az arcunkat, fülünket. Az a cudar fakutyás egyszer egy döglött egeret lopott be a fosztanivaló toll közé. Lett aztán akkora riadalom, hogy no.

Az is megesett, hogy a legények hoztak magukkal kulacsot. Különösen, ha közülünk valakinek névnapja, vagy születésnapja volt. Addig biztattak bennünket, meg mis is egymást, míg egy pár kortyot "kontyalá öntöttünk." Akkor aztán elkezdődött a csúfolódó: "Az endrődi legények jaj, de nagyon szegények"...így a lányok. No de a legények se maradtak adósok: "Az endrődi lányok tyúkot ültettek, Egy tyúk alá harminchat tojást tettek. Harminchat tojásból csak egy kakas lett, az is kappan lett. Kis endrődi lányok mi lesz veletek."

Csak azt sajnáltuk, hogy gyorsan elszállt a idő és menni kellett. Nem lehetett későre maradni, mert ha valami éjszakai kellemetlenség volt a faluban, azokat vették elő, akikről tudták, hogy fonóba, vagy fosztóba járnak.

A csendőrök üldözték. Bizony megesett, hogy a legények összeverekedtek a lányokon, de annyira, hogy még a bicika is kinyílt. Így volt, akit megbilincselve hurcoltak végig a falun, hogy elérjék a többi a dologtól.

MÁRTON GÁBOR

(Részlet az Élők-holtak vallomása C. kötetből)

AZ ENDRŐDIEK BARÁTI KÖRE MEGHÍVÓJA A BUDAPESTI TALÁLKOZÓRA

A Baráti Kör vezetősége múlt év szeptember 6-iki ülésén úgy döntött, hogy a májusi endrődi találkozót megelőzően minden évben egy alkalommal összejövotelt tart Budapesten. Így, néhány éves kihagyás után, újra lesz baráti találkozó Budapesten, melyre minden tagot - nemcsak a budapestieket és környékbelieket - szeretettel meghív a rendezőség.

A találkozó színhelye és időpontja: SZÁMALK étteremben, február 21-én. A helyszín ismerős, mert volt már ott rendezvény. Címe: Bp. XI. Ker. Etele út 68. A kelenföldi pályaudvartól (amely a piros 7-es autóbusz, a 49. és 19 villamosok végállomása) két-száz méter.

Tartalmas együttlétre számítunk, ezért tág időpontot kértünk: délután 2-től este 10-ig lehetünk ott. A vacsorát 5 órára gondoltuk. Nehéz időkben különösen fontos, hogy tudjunk egymásról, mert sohasem lehet tudni, ki miben lehet segítségére földijének élettapasztalata, foglalkozása, kapcsolati-rendszere jóvoltából.

Személyesen, vagy telefonon többeknek javasoltam eddig is, hogy legyen formabontó a mostani találkozó. Sok izgalmas téma szerepelhetne a megszokott "Hol dolgozol? Egészséges vagy?" -kérdések mellett. Például:

- Népes endrődi családok: A Gyuriczák család-fája könyv alakban megjelent; Szélmalmos Szabóéknak kész, Ugrinoknak Kovácsoknak van, de Tímárok, Hunyák Hanyeczok, Dinyák? További kiegészítések a helyszínen.

- Aki tud, hozzon magával másolható fényképet a sokat emlegetett felmenőinkről. De saját család-jukról is! Harmadunoka testvérek csodálkozhatnak egymáson. Hozzanak anekdotás füzeteket, magnót, utazásairól emlékeket, színes fotókat, diát stb.

- A jelenlévők röviden, kedélyesen bemutatkoznának. (foglalkozás, hobby)

- Bemutathatók lennének az endrődi könyvek, újságok, kiadványok. Megvenni vagy esetleg csak kézbe venni.

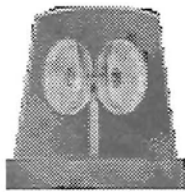
- Legyen nálunk névjegykártya. (A számítógépes ismerősök megcsinálják.)

- Képzőművészek hozzanak katalógusokat.

- Bemutatjuk a ligeti iskola (Rózsahegy Kálmán Általános Iskola) videofilmjét, és más, Endrődről szóló filmeket.

Szóljanak szülőföldjükért tenni akaró ismerősöknek. Vonjunk be minél több fiatalt.

Vacsora: vörös boros marhapörkölt tarhonyával,

Bűnügyi krónika

Bár új év köszöntött árokba borult, szerencsére személyi sérülés ránk, az elkövetett bűnesetek változatlanok tűnnek. Dec.16-ára viradóra ismeretlen

tertesek betörték a gyomai gáz cseretelepre, és onnan 13 gázpalackot vittek el, bár ebből 8-at a helyszíntől nem messze az intézkedő rendőr megtalált, úgy látszik, nem bírták elszállítani. Szintén az nap egy gyomai italboltba is betörték ablakfeszítés módszerével, ahonnan készpénzt tulajdonítottak el. Ugyancsak még ezen a napon este egy közlekedési baleset is történt a Templom-zug és a Hárma-Körös között, egy kis tehergépkocsi ütött el egy segédmotor-kerékpárját toló helyi lakost, aki 8 napon túl gyógyuló csuklótörést szenvedett. 17-én a Templom-zugban egy víkendházat, ahonnan paplanokat, poharakat, tányérokot loptak 20.000 forint értékben. 19-én virradóra egy kül-területi tanyaőről 4 birkát loptak el, az okozott kár értéke 50.000 forint. Belterületen az endrődi településen egy ólból 2 malacot 16,000 forint értékben károsították meg a tulajdonost. 20-án virradóra az endrődi zöldség boltba (már nem először) tört be egy ismeretlen tettes falbontás módszerével és 30.000 forint értékű árucikket vitt el. Ezen az estén közlekedési baleset is történt a Bajcsy Zsilinszky és a Fő út kereszteződésében két gépjármű ütközött, bár szerencsére személyi sérülés nem történt, azonban meg kell említeni, hogy mindkét gépjárművezető ittas volt. 21-én virradóra a Gyomai Ruházati Boltba hatoltak be kirakatbetörés útján, s különböző ruhaneműket vittek el. 22-én reggelre az Endrődi Diszkont áruházba törtek be, innen főleg dohány-, alkohol-, és vegyi árut loptak. Dec.23-án a kondorosi úton, kül-területen, egy helyi gépkocsi megcsúszott és az

árokba borult, szerencsére személyi sérülés nem történt. Még ezen a napon az ajtó felfeszítésével ismeretlen tettes tört be a gyomai részen lévő sörözőbe, s innen 30-40,000 forint értékű cigarettát és készpénz vittek el. Karácsony napján ismét egy Templom-zugi víkendház betörést észleltek, hol ágy-neműt loptak el. Az ünnep másnapján az Endrődi Diszkont áruházba ismét betörték, ám ezúttal semmi nem tűnt el. 29-én a peresi holt ág melletti víkendházból 265,000 forint értékű "zsákmánnyal" távoztak, horgászcsikketek, ágy-neműket és kisgépeket vittek el. Szilveszter este. 23 óra 45 perckor ittas gépjárművezető egy villanykaróval került "összeütkezésbe", szerencsésen megúszta a találkozást személyi sérülés nélkül.

Január 5-én egy lezáratlan gépkocsiból 75.000 forint készpénzt loptak el. 7-én ugyancsak a Templom-zugban újabb három víkendházat törtek fel.

E krónika legszomorúbb híre: Jan.12-én hajnalban Endrőd és Nagylapos között cserbenhagyásos halálos baleset történt. Egy eddig ismeretlen gépjárművezető egy kerékpáros helyi lakost, aki sérüléseibe a helyszínen belehalt. Ez ügyben nagy erővel folyik a nyomozás.

Befejezésül egy sikeres bűnüldözésről számolunk be. Január 14-én őrizetbe vett a rendőrség egy helyi lakost, akit eddig 16 rend-beli bűncselekménnyel gyanúsítanak, s akinek előzetes letartóztatását 15-én a bíróság is elrendelte.

Kedves olvasók!

Vigyázzunk jobban értékeinkre, s a közlekedésben egymásra!

MARSINÉ GIRICZ ERZSÉBET

vegyes saláta, ásványvíz, kávé, sütemény. Mindez csupán 600 forintért. (A szeszes italokat mindenki maga fizeti.)

Címlisták alapján igyekszünk mindenkit értesíteni. A vacsora megrendelése miatt szándékukat kérem: közölni telefonon, vagy levélben, legkésőbb február 18-án szerda estig. A vacsora-árát és a tagdíjat (évi 600 forint) a SZÁMALK-ban szedjük össze. Pénzügyekben ügyes segítők ajánlkozását szívesen vesszük.

Szervezőtársam Tímár Imre mérnök, 1022. Bp.

Eszter u. 8/a (Tel: 1-326-7567) főleg este!

Jómagam pedig 1037 Bp. Mátyáshegyi u.22. A/6. (Tel: 1-368-0874) Legszívesebben reggel 8 óra vagy 10 óra tájban állok rendelkezésre.

Üdvözlét mindenkinek a közeli viszontlátásig!

KOVÁCS ZOLTÁN

Kellő számú jelentkezés esetén Endrődről

buszszal. megyünk. 386-323-as telefonon kérem a jelentkezést. Császárné

TURUL CIPŐ GYOMAENDRŐD

Szabadság tér 2.

Telefon: 66/386-891

66/386-251

A TURUL CIPŐBOLT
új helyen: Gyomaendrőd,
Fő u. 204
(a Gyógyszertár mellett)

Megújult választékkal, bevezető árakon kínálja termékeit.

VÁRUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT!

"ÉPFÉ" - vállalkozó

közületi-, vállalkozói-, magánrendelőknél teljes körű építőipari, szakipari és festő munkákat, azok tervezését, szervezését,

lebonyolítását anyagbeszerzéssel vállalja.

ELLENŐRIZHETŐ REFERENCIÁKKAL RENDELKEZÜNK.

BARKAFA részlegünk igényes, rendelőknek egyedi, művészi kivitelű faszobrász, fafaragó munkákat készít.

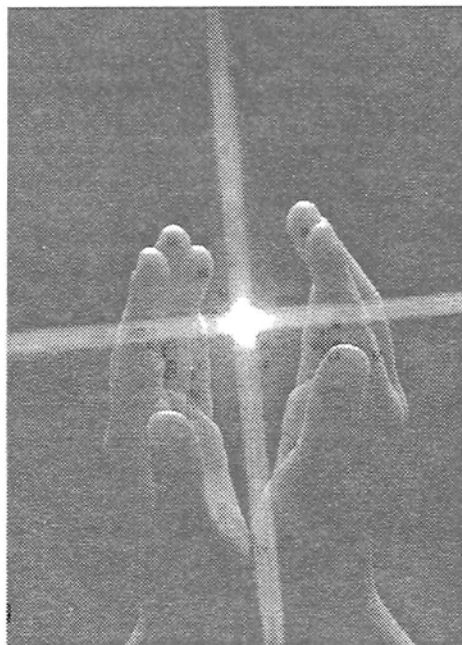
Mintaterem, iroda: Gyomaendrőd, Blaha L. u. 12/1.

Vezető: Barta László

Tel: 06-60-481-041. (06-66-285-659) Fax: 06-66-386-896.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT ÉS KATALÓGUST!

AKIK ÖRÖKRE ELTÁVOZTAK TŐLÜNK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek;
Hiába szállnak anyukák, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Juhász Gyula)

BARKOCZY SÁNDORNÉ KOZA ERZSÉBET élt 71 évet. Tragikus hirtelenséggel hunyt el. Eltemették január 7-én. Gyászojálk: 1 gyermeke, 1 unokája, rokonai és barátai.

BARÁTH SÁNDOR, élt 85 évet. Meghalt hosszas betegség után, december 21-én, temették Gyomán december 24-én. Gyászojálk: felesége, 2 gyermeke és 3 unokája, valamint rokonai és barátai.

Öz. **BOGÁR LAJOSNÉ, HAJDÚ ELLA** a Vásártéri Lakótelepen élt. Elhunyt december 24-én 50 éves korában, temették Gyomán, december 30-án. Gyászojálk: két gyermeke, barátai és ismerősei.

BOHÁK ANDRÁS NÉ KATONA ÉVA, élt 31 évet, Tragikus hirtelenséggel halt meg január 6-án, temették, január 14-én Endrődön. Gyászojálk: Férje és öt gyermeke, rokonai és ismerősei.

BUKVA LAJOS a Könyves Kálmán u. 21-ben lakott, élt 83 évet. December 30-án meghalt, január 5-én Endrődön. Gyászojálk: felesége, rokonai és

barátai.

Öz. **DINYA MÁTÉNÉ KLIMO ILONA**, aki 90 évet élt, rövid betegség után elhunyt december 24-én. Temették Endrődön december 29-én. Gyászojálk: gyermeke, unokája és dédunokája, valamint rokonai, barátai és ismerősei.

FARKAS JÓZSEF élt 70 évet, hosszantartó betegség után december 21-én meghalt, Gyomán, december 23-án temették el. Gyászojálk: nyolc gyermeke és tizennyolc unokája, barátai és ismerősei.

HANYECZ VILMOSNÉ VÁRI MARGIT a Sugár utca 122-ben lakott, élt 68 évet. Hosszas betegség után adta vissza lelkét teremtőjének. Endrődön december 22-én temették. Gyászojálk: férje, öt gyermeke hat unokája, és rokonai, ismerősei.

KOVÁCS FERENC a Kazinczy u.1-ben lakott, hosszas betegség után 89 éves korában hunyt el január 12-én. Temetése január 15-én volt. Gyászojálk: felesége, öt gyermeke, hét unokája, négy dédunokája, és rokonai barátai.

KOCSIS MÁRTON, aki a Kálvin u. 67-ben lakott, Hosszas betegség után 77 éves korában hunyt el. Gyomán január 7-én temették. Gyászojálk: felesége, két gyermeke, hét unokája, két dédunokája, barátai rokonai.

KRAJNÍK GYULA, Ady Endre u. 37-ben lakott, élt 62 évet. Hosszas betegség után hunyt el. Gyomán december 19-én helyezték örök nyugalomra. Gyászojálk: felesége 3 gyermeke, rokonai és barátai.

NAGY SÁNDOR Öregszőlőben, a Diófa u. 25-ben lakott 68 éves korában hunyt el január 7-én, Temetése Endrődön volt január 10-én. Gyászojálk: felesége, hat élő gyermeke, tizenhat unokája, valamint rokonai, barátai és ismerősei.

SZILÁGYI JÁNOS a Napkeleti u.7. szám alatt lakott, tragikus hirtelenséggel hunyt el 71 éves korában december 28-án. Eltemették Endrődön, december 31-én.

Gyászojálk: felesége, két gyermeke, három unokája, rokonai, barátai.

PAPP ERZSÉBET, Mírhóhát u.1. sz.-ban lakott, elhunyt december 17-én hosszas betegség után. Temetése január 9-én volt hamvasztás után.

TÍMÁR MIKLÓS, élt 77 évet, a Deák Ferenc utca 21-ben lakott, ahol tragikus hirtelenséggel hunyt el az új év első napján. Nagy részvét mellett temették el Endrődön január 6-án. Gyászojálk: felesége, gyermeke, menyé és két unokája, valamint számtalan barátja, ismerőse, rokonai.

TÍMÁR MIKLÓS, élt 77 évet, a Korányi Frigyes utcában lakott. Meghalt december 21-én hosszas betegség után. Eltemették december 24-én Endrődön. Gyászojálk: felesége, három gyermeke, hat unokája, rokonai, barátai.

TÓTH SÁNDOR, aki az Attila u.40/a sz. alatt lakott, tragikus hirtelenséggel halt meg január 3-án. Gyomán helyezték örök nyugalomra január 13-án. Gyászojálk: felesége, három gyermeke, négy unokája, valamint rokonai, barátai.

Öz. **URBÁN JÓZSEFNÉ FARKASINSZKI ILONA**, élt 85 évet, meghalt január 2-án tragikus hirtelenséggel, eltemették Endrődön január 8-án. Gyászojálk: gyermeke, 3 unokája, négy dédunokája és rokonai, ismerősei

VÁRI ISTVÁN a Zsák utca 5. sz. lakója volt és tragikus hirtelenséggel hunyt el 51 éves korában, december 18-án. Endrődön temették december 22-én. Gyászojálk: felesége, négy gyermeke, rokonai és barátai.

Békesség haló poraikon, fogadja be őket az Úr az ő országába.

Az örök világosság ragyogjon felettük.

MINDENT EGY HELYEN

A PIKTOR BOLTBAN!

Gyomaendrőd, Fő út 204.

(Telefon: 66-386-611.)

Kaphatók:

- festékek, lakkok, ecsetek,
- szerszámok, csavarok, szegek,
- ragasztók, záruk, vasalások,
- és linóleumok

**PADLÓ BURKOLÓ LAPOK MINTA UTÁN,
HOZZÁ RAGASZTÓK, FUGÁZÓ ALIZAT
KIEGÉSZÍTŐ.**

GYERMEKCIPIÓ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Telefon: 06 60 485-788

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa
18-41-es méretig

Corvo Bianco Schuh Bt.

Corvo bianco

Cipőipari Bt.

5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎(30) 457-148

**Női, Leányka-, és Fiú
cipőgyártás**

Az 1998-as év első testületi ülése január 29.-én volt. A polgármester tájékoztatója az elmúlt időszak városát

érintő eseményeiről szövegezték. Ennek során elmondta, hogy: a TITÁSZ kirendeltség Mezőtúrra történő áthelyezésével kapcsolatban minden szóba jöhető fórumot megmozgattak, de mindhiába (ezért sem lett volna szabad privatizálni az energiaszektor!). A 46-os út városban belüli szakaszán, 3 helyen "csendesítő" terveznek építeni, valamint néhány frekvenciát helyre fényvisszaverő prizmát. A múlt héten eldőlt, hogy a város 25.000 dollár (több mint 5 millió Ft) értékű pályázatot nyert, amit a turizmus fejlesztésére kell fordítani, így túra útvonal kiépítésre, és más a pályázatban meghatározott célokra. A "Kocsorhegyi Iskola" eladási akciója meghíúsult. Hevesi N. Anikó 2 igen értékes képet adományozott a városnak. A romániai testvérvárosunkban jan. 24-25-én 5 testületi képviselő járt, ezzel is támogatva az együttműködést vadgazdasági és az informatika területén.

Ezt követően néhány képviselő mondta el a lakossági kéréseket. Így Vörösi képviselő úr közölte, hogy az endrődi település részen lévő buszmegálló ("Jó Barát" szembeni) járdajavítása sajnos ez ideig nem lett megoldva, holott az idő megengedte volna. Ha eső esik, akkor az a megálló megközelíthetetlen, valamint a Csókásiba vezető úton a villanykarókon lévő kicsúszlított lámpák javítását kérte. Javasolta még, hogy "csendesítői" a 443-as úton a "Rözsza" presszó közelébe is tervezzenek. Hangyáné képviselő asszony mintegy 60 család nevében reklamálta a telefonbevezetés késedelmét, tekintve, hogy több hónapja befizettek a kért összeget. Tolmácsolta még azt a lakossági igényt, mely szerint a gazdajegyző legalább egyszer egy héten délután is tartson fogadóórát 4-5 óráig. Dávid István képviselő a Csókásiban lévő gyalogtájróhoz korlát kiépítését javasolta. A hallgatóság részéről Dr. Weigert úr tette fel azt a kérdést, hogy Kolozsvári doktor úr miért nem kapott önálló körzetet. Erre a kérdésre a polgármester úr azonnal megadta a választ, mely szerint a város új körzetet nem akar, mert az pénzbe kerül.

A képviselőtestület ezután megkezdte a napirendek tárgyalását, amelyekből a lakosságot közvetlenül érintő határozatok:

Állattartási rendeletmódosítás: A rendelet hatálya Gyomaendrőd város közigazgatási területére terjed ki, kül- és belterületre (célja, hogy biztosítsa a közegészségügyi, állategészségügyi, környezetvédelmi előírások érvényesülését, valamint az állattartási épületek építése esetén az építési szabályok érvényesülését. Itt nincs lehetőség a rendelet teljes terjedelmének ismertetésére, de arra igen, hogy felhívjuk az érintettek figyelmét arra, hogy a város területén állatot tartani, tenyészteni csak az új rendelet előírásainak megtartásával lehet. Nagyon lényeges, és jó tudni, hogy az állattartó köteles állattartási tevékenységéről, annak megkezdéséről, vagy megszüntetéséről a település jegyzőjét és az állatorvost tájékoztatni. Ló, szamár, szarvasmarha, juh, kecske, sertés, méhcsaládok esetén létszámtól függetlenül, baromfi és nyúl állomány esetén 100 db felett. A rendelet szabályozza az állati hulladék, és állati hulladékezelésnek kötelező rendjét is. E rendeletmódosítással kapcsolatban elhangzott egy egyszerű javaslat, amely a bejelentési kötelezettséget egységesített formanyomtatványon javasolta. (Üszintén remélem, hogy ez a javaslat

Az önkormányzat munkájáról

megszívlelésre kerül, valamint azt is, hogy a rendelet teljes terjedelmében eljut a lakossághoz, legalább is azokhoz, akikől várják ennek a betartását)

Emelésre került a közterületek használati díja. Az emelés mértéke átlagban 20%.

Ritkaság számba megy, de megtörtént, hogy a Pénzügyminisztérium nem értett egyet a helyi járatú autóbusszok menetjegy és bérlet emelésével. Így az áremelés 20% helyett csak 14-15% lett.

Módosításra került Gyomaendrőd bel-és külterületi holtágainak védelméről szóló rendelet, amely a holtágak megnevezését pontosítja, valamint az érintett tulajdonosok feladatát. Eszerint a védősáv karbantartása az érintett tulajdonosnak feladata. A védősáv parti vegetációját károsítani, gyéríteni tilos. Téli időszakban a partmenti nádvágás a tulajdonos kötelezettsége. Elhangzott még az a kérdés is, hogy ha kivágják a nádat, azt ne a jéggen égesse el, mert a hamu is károsítja a vizet.

Módosították az önkormányzati lakások és helyiségek bérleti díját is, indok volt többek között, hogy 95-ben emeltek utójára díjat.

Jóváhagyásra került a város 1998 évi költségvetése! A napirendek között, ha szabad rangsorolni, akkor ez volt a nap leglényegesebb határozata, hiszen nem kisebb tétől van szó, mint a város gazdálkodásának biztonsága, stabilitása a fejlődésének lehetősége került szentesítésre. A hozzáértő testületi tagok mind elmondták, hogy hosszú idő óta ilyen reális alapokon nyugvó, kiszámítható, az intézményvezetőkkel egyeztetett, fejtűjtést, és beruházást ilyen nagy összegben tervezett költségvetése régen nem volt a városnak. A város költségvetésének végösszege: Egymilliárd négyszázharminchatmillió kétszáznyolcvanötezer forint, amelynek bevételi és kiadási oldala null szaldót mutat, azaz egyensúlyban van! Nem állhatom meg, hogy a költségvetés főbb számain ne ismertessem! A betervezett fejlesztés: 441 millió forint, amelyből vízberuházás 341 millió, (ebből a saját erő 44 millió) utépités 35 millió, első lakáshoz jutók támogatása 6 millió, Barótság SE támogatása 3 millió, közel 20 millióba kerül a város két településén összesen a főtér rendbehozatala, megvilágítása, a városháza javítása, a Kossuth utca fásítása, az informatika fejlesztése, és a hivatali gépkocsi beszerzése. A felújítási költségek 36 és félmilliárd vannak tervezve. Ebből az oktatás területére jut 24 és félmillió forint, a közművelődésre 1,7 millió, a szociális ágazatra majdnem egy millió, a fürdőre 8,7 millió, a sportcsarnok felújítására 0,8 millió forint. A működési kiadásra tervezett összeg 956,9 millió forint. Ebből az oktatás költsége 506 millió, a közművelődés 22,7 millió egészségügyi ágazat 42,7 millió, városi gondozási központ 61,5 millió, városi bölcsőde 7,7 millió, családsegítő központ 4,1 millió, polgármesteri hivatal és felad. 282,9 millió. Az előző évhez képest nem kap az önkormányzattól támogatást a katolikus iskola. Ez nem helyi döntés, az egyházi iskolák normatív támogatását a központi költségvetés egészíti ki. Így minden ellenkező híresztelés ellenére, a Gyomaendrőd egyházi iskola ez évi költségvetése a hatékony költséggazdálkodás eredményével együtt biztosítja továbbra is a kiegyensúlyozott működőképességét, sőt további fejlesztési elképzeléseinek

megvalósítását. Így várja ez évben is az első osztályba jelentkezőket.

Nem kap továbbá támogatást a helyi kisebbségi önkormányzat, és lényegesen csökkent a támogatása az Önkéntes Tűzoltó Egyesületnek. A költségvetési téma tárgyalása során hangzott el, Hangyáné képviselő asszony felhívására, hogy mindazok, akik a törvény szerinti szociális támogatásra jogosultak, (az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a 13.700 forintot) feltétlenül jelentsék be az igényüket minél előbb, de mindenképpen az első félévben.

Ugyancsak a költségvetés tárgyalása adott okot egy felhívásra a hallgatóság köréből. Szívszorító volt azt a fiatal édesanyót hallgatni, aki attól retteg - és biztos nincs egyedül - hogy az önkormányzat jövőre a bölcsődét vállalkozásba akarja üzemeltetni. Mint a válaszközlő kiderült nem teljesen megalapozatlan a félelme. Az az én véleményem is, hogy vannak területek, amelyeknél nem lehet a gazdaságosságra, forrás hiányra való hivatkozással a feladatok alól kibújni. Ilyen az oktatás, az egészségügy és a szociális ellátás területe. Nem azért kell ezeket a feladatokat ellátni, mert a törvény írja elő, hanem azért, mert ez a kötelességünk!

A Pénzügyi és Humánpolitikai Bizottság egységes ajánlása alapján a testület 17 igennel, és egy nemmel elvetette a Mezőtúri Városi Kórház kérelmét, a szubintenzív osztály költségéhez való hozzájárulás ügyében. Feltétlenül indokolt lenne visszatérni erre a kérdésre, ha a kórház megkapja a végleges működési engedélyt, hiszen nem egy szomorú példa bizonyítja, hogy nem mindegy, ha a beteget 40 km-re szállítják, vagy 17 km-re, mint azt Dávid István képviselő úr is felvetette.

Rendkívül jelentős volt az a döntés, ami a város szennyvízszátrona fejlesztésére vonatkozik. Egymilliárd hatszázmillió a terv megvalósíthatósága, amelyhez a saját erő 1,1 milliárd forint. Ehhez a pályázatokon elnyerhető összegek, a lakossági hozzájárulás, valamint az önkormányzat hitel nélküli hozzájárulása szükséges. Ez volt a nap második nagy horderejű, és középtávú döntése, ami a város életében nagyon nagy jelentőségű. Elmondtam már többször, de nem elég szer, hogy addig nem illik a városi rangot használni, amíg az útjai járhatatlanok a sártól, a vize ihatatlan, és a szennyvíz az utcai gödrökben bűdösödik. Ha mindez a hiányosság megszűnik, joggal várhatjuk a befektetőket, és azt, hogy a fiataljaink ne máshol keressék a boldogulásukat. Mindnyájunk érdeke, hogy ez a terv is megvalósuljon.

A Pálalmi út építésére is benyújtják a pályázatot, amire az ott működő vállalkozók komoly sajátjertőt biztosítanak. Eladásra került az Endrődi Községhez nyugati szárnya, nevétségesen olacsony összegért, de viszont megszabadult az önkormányzat egy épület felújítási kötelezettségétől. Az a tény, hogy ez volt Endrőd legrégebbi épülete, a testület többségét hidegen hagyta, ... no de több is veszett már Mohácsnál! Újra pályázatot írunk ki a gyomai orvosi rendelők és a MEDOSZ székhez eladására.

A Tourinform Iroda vállalkozásban történő hasznosítására egy értékelhető pályázat sem érkezett. Ezért 5 évre szóló bérleti szerződést kötöttek a Recline Stúdió Egyéni Céggel, amely évente 1250 Ft bérleti díjat fizet, és az önkormányzat az idegenforgalmi szezonban egy fő bérköltségét 3 óra vállalja. Ebben a helyiségben lesz elhelyezve az induló kábel tv a beüzemelésig.

Császárné Gyuricza Éva

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta. * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császárné Gyuricza Éva, 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323 * Szerkesztők: Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Homokné Németh Eszter, Iványi Mária, Marsiné Giricz Erzsébet, Márton Gábor, Stark László, Ungvályi János * Felelős kiadó: Vaszkó András * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * Készült: Pelyva házi nyomda, Gyomaendrőd, Fő út 81/1

Interneten: <http://www.szikszi.hu/isk/gellert/> * E-mail: ivanyi@moha.szikszi.hu